

Ministerul Educației și Cercetării
al Republicii Moldova

ORDIN

01.04.2025 nr. 490

mun. Chișinău

**Cu privire la aprobarea Foii de parcurs
a Ministerului Educației și Cercetării
pentru integrarea copiilor refugiați în școlile
din Republica Moldova**

În temeiul art. 150 Codului educației al Republicii Moldova nr. 152/2014, art. 38⁶ (alin. h) din Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, art. 17 al Hotărârii de Guvern nr. 21/2023 privind acordarea protecției temporare persoanelor strămutate din Ucraina, în conformitate cu Planul de activitate al Ministerului Educației și Cercetării pentru anul 2025 și în scopul asigurării incluziunii a refugiaților din Ucraina în sistemul de învățământ general

ORDON:

1. Se aprobă Foaie de parcurs a Ministerului Educației și Cercetării pentru integrarea copiilor refugiați în școlile din Republica Moldova (conform anexei 1).
2. Ministerul Educației și Cercetării va colabora cu alte ministere și organizații non-guvernamentale naționale și internaționale pentru a asigura resursele necesare și pentru a implementa eficient măsurile prevăzute în Foaia de parcurs
3. Ministerul Educației și Cercetării va efectua evaluări periodice pentru a identifica și răspunde prompt la nevoile emergente ale copiilor refugiați în sistemul educațional, ajustând politicile și resursele în consecință.
4. Organele locale de specialitate în domeniul învățământului vor contribui la realizarea obiectivelor prevăzute în Foaia de parcurs, vor monitoriza integrarea și progresul școlar al copiilor refugiați, raportând trimestrial Ministerului Educației și Cercetării asupra rezultatelor obținute, precum și asupra eventualelor dificultăți întâmpinate.
5. Direcția managementul finanțelor publice va acorda suport necesar în vederea realizării obiectivelor prevăzute în Foaia de parcurs, inclusiv prin asigurarea coordonării aspectelor bugetare pentru implementarea măsurilor planificate.
6. Serviciul politici în domeniul relațiilor interetnice va populariza Foaia de parcurs în rândul autorităților publice locale, al organizațiilor etnoculturale și al altor actori relevanți, în vederea consolidării eforturilor de integrare a copiilor refugiați în sistemul educațional.
7. Responsabilitatea pentru realizarea prevederilor prezentului Ordin se atribuie Direcției generale politici în învățământul general
8. Controlul asupra executării prevederilor prezentului Ordin i se atribuie doamnei Valentina OLARU, Secretară de stat.

Ministru

Dan PERCIUN

Foaia de parcurs a MEC pentru integrarea copiilor refugiați în școlile din Republica Moldova

Martie 2025

Pe măsură ce războiul din Ucraina intră în al patrulea an școlar, oficialii guvernamentali, actorii umanitari și de dezvoltare, precum și donatorii, trebuie să depună eforturi suplimentare pentru a asigura integrarea tuturor copiilor refugiați¹ care locuiesc în Moldova în sistemul educațional moldovenesc. În februarie 2025, conform datelor furnizate de Ministerul Educației, 2534 copii ucraineni (48% fete și 52% băieți)² erau înscriși în școlile din Republica Moldova, iar 373 urmau educația ucraineană online în cadrul școlilor. În educația preșcolară la începutul lunii februarie erau încadrați 986 de copii refugiați. Aceste cifre sunt relativ reduse comparativ cu populația estimată de **25,000 copii³ de vârstă școlară (inclusiv 9,500 de vârstă preșcolară și 15,500 de vârstă școlară)**. Se crede că restul copiilor fie studiază online folosind platforme de învățare ucrainene, fie sunt conectați cu școlile lor din Ucraina, sau nu studiază deloc. Impacturile negative ale învățării copiilor în afara cadrului școlar sunt semnificative. Acestea includ rezultate mai slabe la învățătură, riscuri de protecție precum munca copilului, exploatarea și abuzul sexual, căsătoria prematură, precum și efecte asupra bunăstării sociale și emoționale a copiilor, creșterii acestora și izolării sociale. În cele din urmă, acest lucru duce la o implicare redusă și la o coeziune socială diminuată în cadrul comunităților gazdă.

Evaluarea din 2023 „Învățarea dincolo de granițe: provocările și oportunitățile educaționale pentru copiii refugiați ucraineni în Republica Moldova”⁴ a evaluat copiii refugiați care frecventează școlile din Moldova, precum și pe cei care studiază online conform curriculumului ucrainean. Evaluarea a arătat că „majoritatea copiilor au exprimat nemulțumire față de școlile online și de calitatea învățării în acest mediu”, în timp ce „cei care învățau în format fizic au raportat în mare parte că le place să meargă la școală în Moldova.” Diferențele de limbă și de curriculum au fost menționate ca cele mai frecvente obstacole care au împiedicat copiii ucraineni să frecventeze școlile din Moldova.

Această foaie de parcurs detaliază pașii propuși de Ministerul Educației și Cercetării (MEC), cu sprijinul partenerilor umanitari, de dezvoltare și al donatorilor, pentru a avansa către obiectivul integrării complete a copiilor refugiați în sistemul educațional din Republica Moldova. Acest document nu încearcă să

¹ În acest document, termenul „copii refugiați” este utilizat într-un sens larg pentru a se referi atât la copiii ucraineni, cât și la copiii de alte naționalități care au statut de refugiat sau protecție umanitară, precum și la copiii care solicită azil.

² Având în vedere că exercițiul de calcul al costurilor a început cu câteva luni în urmă, pentru calcule sunt utilizate date din vara anului 2024.

³ Populația estimată de refugiați de vârstă școlară este calculată în baza numărului de copii care au primit Protecție temporară, a copiilor preînregistrați pentru a primi Protecție temporară, a celor care solicită azil și a copiilor ucraineni cu permise de ședere în Moldova. Recent, Ministerul Educației împreună cu Ministerul Afacerilor interne au inițiat discuții privind identificarea numărului de copii de vârstă școlară cu diferit statut legal de pe teritoriul Republicii Moldova pentru a identifica statutul educațional. În baza noului acord, numărul identificat poate fi ajustat.

⁴ Realizat în 2023 de către REACH, cu sprijinul UNHCR și UNICEF. De reținut că rezultatele sunt orientative și nu reprezentative, din cauza dimensiunii eșantionului. Microsoft Word - MDA2303_Education Report_Final (impact-initiatives.org)

evidențieze fiecare acțiune necesară în sectorul educației, ci să prioritizeze principalele activități ce pot fi întreprinse de Ministerul Educației și Cercetării, cu sprijinul donatorilor și al partenerilor în educație.

Contextul:

1. Răspunsul educațional în anii școlari 2021/2022 și 2022/2023

În primele luni după invazia pe scară largă a Ucrainei de către Rusia, în februarie 2022, multe familii ucrainene care au ajuns în Moldova intenționau să rămână în această țară doar temporar, până când situația de acasă s-ar fi îmbunătățit suficient pentru a permite întoarcerea. În acest context, după doi ani de învățare la distanță cauzată de COVID-19, școlarizarea online a copiilor ucraineni a fost considerată de către mulți drept cea mai potrivită opțiune educațională pentru restul anului școlar 2021/2022.

Pe măsură ce războiul a continuat și a intrat în al doilea an școlar (2022/2023), un număr redus de copii refugiați au început să se înscrie în școlile din Moldova, în principal la nivel preșcolar, primar și gimnazial. În ciuda eforturilor de a crește numărul de înscrieri cu prezență fizică, acesta a rămas scăzut. Conform Evaluării nevoilor multisectoriale din 2023 (MSNA), principalele motive menționate pentru care nu se intenționează înscrierea în Moldova au fost: „preferința părinților sau a copiilor pentru participarea la învățământul ucrainean și la învățământul la distanță; intenția de a se întoarce în Ucraina sau de a se muta într-o altă țară; bariere lingvistice; reticenta de a se înscrie în instituțiile preșcolare din Moldova.”⁵ Până la sfârșitul anului academic 2022/2023, doar aproximativ 1.820 de copii ucraineni erau înscriși în școlile din Moldova.

2. Anul școlar 2023-2024

În ultimul an școlar s-a înregistrat o îmbunătățire a numărului de înscrieri ale copiilor ucraineni în școlile din Moldova. Pe 4 septembrie 2023, MEC a publicat o nouă Instrucțiune⁶ care clarifică și simplifică procedurile de înscriere la școală pentru copiii refugiați, asigurându-se că toți copiii ucraineni care au sosit în Moldova după 24 februarie 2022, indiferent de statutul legal, pot fi înscriși în școlile moldovenești. Instrucțiunea publicată a reprezentat un pas important în depășirea obstacolelor legale pentru ca copiii ucraineni să se poată înscrie în școlile din Moldova. În iunie 2024, MEC a raportat că 2.325 copii ucraineni erau înscriși în școlile din Moldova, dintre care 1.598 în învățământul general și 727 în instituții preșcolare. Deși aceasta a reprezentat o creștere de 40% față de anul școlar precedent, numărul total de înscrieri rămâne în continuare surprinzător de scăzut.⁷ Raioanele și orașele cu cel mai mare număr de copii ucraineni înscriși au fost Chișinău, Bălți, Găgăuzia, Ștefan Vodă și Cahul.

3. Anul școlar 2024-2025

Anul școlar curent a înregistrat o creștere constantă, deși modestă, a numărului de înscrieri, cu 3.520 copii refugiați care frecventează în prezent instituțiile de învățământ din întreaga Republică Moldova, inclusiv

⁵ Document - Situația din Ucraina - Moldova - Evaluarea nevoilor multisectoriale (MSNA) 2023 Fișa informativă (unhcr.org) și <https://www.unhcr.org/europe/news/news/despite-progress-accessing-education-hundreds-thousands-school-aged-refugee-children>

⁶ ordin mec 1109 din 04.09.2023 instructiune refugiat.pdf (gov.md)

⁷ Preferința pentru învățarea online de la distanță în școlile din Ucraina rămâne principalul motiv pentru nu are loc înscrierea în școlile din Moldova, conform monitorizării protecției realizată de UNHCR, care indică aceleași motive ca și în anii precedenți: [Profilarea și monitorizarea protecției regionale \(Moldova\) \(unhcr.org\)](#)

986 de copii în grădinițe. De asemenea, 373 de copii învață online în cadrul școlilor prin intermediul laboratoarelor EduTech deja stabilite.

Aceasta reprezintă o creștere de aproximativ 1.000 de copii față de aceeași perioadă de raportare a anului trecut. Creșterea numărului de înscrieri poate fi atribuită angajamentului constant al Ministerului Educației și Cercetării (MEC) de a elimina barierele de acces și de a aborda provocările existente, precum și eforturilor comune ale partenerilor în facilitarea înscrierii formale, a programelor de recuperare și a sprijinului lingvistic pentru copiii refugiați.

Mai mult decât atât, campaniile de informare și activitățile de sensibilizare desfășurate în întreaga țară au jucat un rol crucial în informarea familiilor refugiate despre opțiunile de educație și posibilitățile de înscriere disponibile.

Necesități de atragere a fondurilor:

Deși unele activități din Foaia de parcurs și Planul de acțiuni sunt parțial finanțate prin sprijinul generos al partenerilor și donatorilor, există încă un deficit semnificativ de finanțare, în valoare de **10,1 milioane EUR pentru 2025 și 19,2 milioane EUR pentru 2026**, care necesită un sprijin financiar și tehnic suplimentar din partea comunității donatorilor. Integrarea tuturor copiilor refugiați în școlile din Republica Moldova ar presupune un cost estimat de circa **35,5 milioane EUR**. Realizarea înscrierii complete a tuturor copiilor refugiați depinde de identificarea resurselor financiare necesare pentru a implementa pe deplin această Foaie de parcurs în termenii propuși. Fără astfel de finanțare sau sprijin direct din partea partenerilor de dezvoltare, va fi dificil să creștem semnificativ numărul de copii refugiați înscriși în școlile din Moldova.

Rezumat al domeniilor de intervenție identificate și al necesarului anual de finanțare:

Nr.	Domeniu de intervenție	Necesarul de finanțare 2025, costuri pentru înscrierea a 25% din copii refugiați în școli și grădinițe, în mii EUR	Necesarul de finanțare 2026, costuri pentru înscrierea a 50% din copii refugiați în școli și grădinițe, în mii EUR	Necesarul anual de finanțare pentru înscrierea a 100% din copii refugiați în școli și grădinițe, în mii EUR
1	Compensarea cheltuielilor directe suplimentare ale rețelei naționale de educație	6 108	12 659	25 318
2	Implementarea unui supliment pentru finanțarea programelor de recuperare	992	2 084	4 167
3	Implementarea unui program de educație accelerată pentru copiii fără acces la educație, inclusiv copiii de etnie romă	174	405	644
4	Sprijin pentru copiii cu cerințe educaționale speciale	421	856	1 609
5	Programul de integrare educațională în școlile cu predare în limba română	438	605	1 210
6	Educație non-formală și activități extracurriculare	590	936	936
7	Infrastructura școlară	949	923	923
8	Învățarea online în școli prin laboratoarele EduTech	390	546	546
9	Comunicare	143	143	143
	Total	10 115	19 156	35 495

Principalele domenii de intervenție⁸:

Planul de acțiuni și Foia de parcurs pentru integrarea copiilor refugiați în școlile din Moldova are ca scop consolidarea sistemului educațional din Moldova, astfel încât să poată include pe deplin și adecvat copiii refugiați în programele sale. De asemenea, urmărește să asigure sprijinul corespunzător din partea comunității internaționale pentru înscrierea continuă și integrarea copiilor refugiați în sistemul de învățământ formal din Moldova. Obiectivul principal este ca până în 2026, sau chiar mai devreme, cel puțin jumătate din copiii refugiați să fie înscriși și integrați în sistemul educațional din Moldova și să aibă acces la o educație de calitate și incluzivă. Pe termen lung, toți copiii refugiați trebuie să fie integrați în sistemul educațional.

Planul de acțiuni de mai jos evidențiază necesitatea unei planificări riguroase, precum și a resurselor financiare și umane semnificative pentru integrarea completă a copiilor refugiați. Impactul negativ cunoscut asupra copiilor al învățării online prelungite în afara cadrelor școlare și posibilitatea ca clasele online ucrainene să fie întrerupte în viitor subliniază importanța ca planificarea și resursele să fie disponibile pentru a asigura integrarea completă a copiilor refugiați în sistemul educațional cât mai curând posibil. Activitățile descrise în această foaie de parcurs sunt recomandate pentru a asigura includerea copiilor refugiați în școlile din Moldova până la sfârșitul anului 2026. Deși multe activități sunt destinate în mod special copiilor refugiați și îngrijitorilor acestora, ele vor aduce beneficii semnificative și pentru copiii și familiile din Moldova, precum și pentru alți elevi străini, prin extinderea capacității școlilor și îmbunătățirea serviciilor.

Zonele de intervenție propuse pentru a asigura integrarea completă a copiilor refugiați în școlile din Moldova, împreună cu costurile estimate, sunt prezentate mai jos. Planul de acțiune detaliază pașii necesari pentru atingerea obiectivelor în fiecare domeniu.

---

⁸**Notă:** Nevoile menționate în această secțiune și detaliate în Planul de acțiuni nu sunt enumerate în ordinea priorității. Toate nevoile identificate sunt la fel de importante pentru a asigura integrarea completă a copiilor strămutați în sistemul de învățământ din Moldova.

1. Compensarea cheltuielilor directe suplimentare ale rețelei naționale de educație

A. Educație preșcolară

În conformitate cu datele furnizate de Ministerul Educației și Cercetării, la începutul lunii decembrie 2024, numărul copiilor refugiați ucraineni înscriși în instituțiile preșcolare din Moldova este de 835. Cel mai mare număr de copii refugiați înscriși în grădinițe este la Chișinău, iar cele mai mari rate de înscriere au fost înregistrate în Strășeni, Briceni și Ungheni la începutul anului de studii 2024-2025.

Mecanismul existent de finanțare a educației preșcolare în Moldova se bazează în principal pe alocațiile bugetare de la autorităților centrale, care sunt distribuite autorităților locale. Autoritățile centrale, prin intermediul Ministerului Finanțelor (MF), alocă mijloace bănești autorităților locale pentru funcționarea instituțiilor preșcolare. Aceste mijloace bănești sunt utilizate în principal pentru remunerarea personalului, întreținerea infrastructurii și achiziționarea de bunuri și servicii. Autoritățile locale sunt responsabile pentru gestionarea acestor mijloace bănești. Acestea gestionează alocațiile către instituțiile preșcolare ale căror fondatori sunt în funcție de necesitățile locale, ceea ce include achitarea utilităților, alimentelor, materialelor educaționale, de întreținere a clădirilor și a altor costuri operaționale. Cea mai mare parte a bugetului este alocată pentru remunerarea personalului, inclusiv a cadrelor didactice și personalului administrativ.

Întrucât nu există o formulă de finanțare pentru educația preșcolară în Republica Moldova (o formulă pilot este propusă pentru anul 2025), există diferențe semnificative în ceea ce privește finanțarea și cheltuielile per copil între diferite regiuni. Finanțarea existentă se bazează pe finanțarea din trecut și nu este legată de numărul de copii actual din instituție sau de alți factori. Ca urmare, costul per copil în zonele urbane precum Chișinău (datorită numărului mai mare de copii și grupurilor mai mari) este mai mic comparativ cu unele regiuni rurale precum Dubăsari.

Lipsa unei formule de finanțare și faptul că copiii refugiați ucraineni sunt integrați în grupele de grădiniță existente, autoritățile centrale nu compensează prezența acestora în instituții și nu există finanțare suplimentară din bugetul de stat destinată copiilor refugiați. Pe termen lung, prezența copiilor refugiați ucraineni în instituțiile preșcolare va exercita o presiune suplimentară asupra bugetelor. Conform cercetării realizate de MEC în 2023, aproximativ 33% din totalul costurilor operaționale ale instituțiilor preșcolare sunt variabile și depind de numărul de copii înscriși. Am folosit această presupunere în estimările noastre privind costul total al integrării copiilor refugiați ucraineni în instituțiile preșcolare din Moldova.

Pentru a menține aceleași standarde de calitate în educația preșcolară în toate instituțiile preșcolare din țară, sistemul de educație preșcolară din Republica Moldova trebuie să identifice finanțare suplimentară în valoare **de 0,6 milioane EUR pe an** (12,6 milioane MDL) pentru numărul existent de copii.

Pentru a atinge obiectivul de a integra 25% din copii refugiați din Ucraina în sistemul educațional din Moldova până în 2025, cu menținerea costului unitar per copil (calculat în baza costurilor variabile), se

estimează că 2375 de copii trebuie să fie înscriși în instituțiile preșcolare din Moldova. Costul acestei măsuri ar fi de **1,8 milioane de euro pe an** (35,2 milioane MDL).

Integrarea a 50% din copiii refugiați în educația preșcolară până în anul 2026 (4750 copii) în aceleași condiții ar necesita o finanțare de **3,9 milioane de euro pe an** (763.2 milioane MDL).

Integrarea tuturor copiilor refugiați în educația preșcolară (9500 de copii) ar necesita o finanțare de **7,7 milioane EUR pe an** (150 milioane MDL).

Consultați anexa pentru o explicație detaliată a costurilor.

B. Educație generală

În conformitate cu datele furnizate de Ministerul Educației și Cercetării, în luna februarie 2025, numărul copiilor refugiați ucraineni înscriși în școlile din Moldova era de **2534**. Rata de înscriere variază semnificativ în funcție de regiune, cele mai ridicate rate fiind înregistrate în Chișinău, Bălți și Găgăuzia.

Mecanismul de finanțare a școlilor din Moldova se bazează în principal pe un sistem de transferuri cu destinații speciale, cunoscute sub denumirea de „transferuri cu destinație specială” (TDS). Aceste transferuri se bazează pe o formulă care ia în considerare atât costurile fixe, cât și cele variabile ale instituțiilor de învățământ.

Finanțarea instituțiilor de învățământ primar și secundar din Republica Moldova, în baza costului standard per elev, include cheltuielile curente necesare pentru funcționarea școlilor, precum salariile și indemnizațiile pentru cadrele didactice, cheltuielile administrative (rețele fixe), serviciile comunale (energie electrică, încălzire, apă și canalizare), precum și cheltuielile variabile dependente de numărul de elevi, cum ar fi materialele didactice și echipamentele necesare pentru desfășurarea lecțiilor. În schimb, formula nu acoperă cheltuielile pentru alimentația elevilor, studiarea limbilor minorităților naționale, salarizarea suplimentară pentru cadrele didactice debutante, activitatea grupelor pregătitoare obligatorii pentru școală, precum și condițiile speciale de retribuire a muncii pentru instituțiile din raioanele Căușeni, Anenii Noi și Dubăsari. De asemenea, cheltuielile capitale, cum ar fi investițiile pentru construcții, renovări majore sau dotări mari, sunt excluse din formulă, fiind acoperite prin fonduri suplimentare sau centralizate.

Finanțarea este calculată prin combinarea a două componente principale:

A. Valoarea normativă per elev (componenta A) include costurile variabile care depind de numărul de elevi, cum ar fi materialele didactice, utilitățile și alte cheltuieli care cresc odată cu numărul de elevi. Valoarea normativă este ajustată folosind un sistem de ponderare (de exemplu, elevii din clasele superioare primesc un coeficient mai mare), luând în considerare costurile variabile asociate cu educarea elevilor la diferite niveluri, deoarece clasele superioare necesită, de obicei, mai multe resurse. Coeficienții variază în funcție de nivelul de educație:

- 0,83 pentru elevii din clasele 1-4 (învățământ primar)
- 1 pentru elevii din clasele V-IX (învățământ secundar, ciclul I)

- 1,22 pentru elevii din clasele 10-12 (învățământ secundar, ciclul II)

Începând cu 01.01.2026, pentru implementarea costului standard per elev, pentru instituțiile cu instruire în limba rusă care aplică Programul de Educație Multilingvă, se vor aplica următorii coeficienți de ponderare pentru calcularea numărului de „elevi ponderați”:

- 0,85 – pentru elevii claselor I-IV
- 1,03 – pentru elevii claselor V-IX
- 1,27 – pentru elevii claselor X-XII

B. Valoarea normativă per instituție (componenta B), care reprezintă costurile fixe necesare pentru menținerea instituției, indiferent de numărul de elevi. Acesta include cheltuieli precum cele administrative, menținerea infrastructurii și alte costuri operaționale care nu variază în funcție de numărul de elevi.

Formula de finanțare este concepută pentru a distribui resursele în mod echitabil între diferitele regiuni, ținând cont de nevoile specifice ale fiecărei instituții.

Odată calculată alocarea totală pentru o instituție, fondurile sunt transferate către autoritățile publice locale (APL 2), care au responsabilitatea de a gestiona și distribui aceste resurse către școlile ai căror fondatori sunt. Cu toate acestea, sistemul se confruntă cu provocări legate de eficiență și eficacitate, deoarece autoritățile locale nu gestionează întotdeauna mijloacele bănești în mod optim, ceea ce duce la diferențe în rezultatele educaționale între diverse regiuni.

Formula de finanțare a sistemului școlar din Moldova este, în esență, un proces de distribuire a resurselor disponibile, mai degrabă decât un calcul al nevoilor reale ale sistemului educațional. Această abordare este concepută pentru a alocă bugetul deja disponibil, mai degrabă decât pentru a stabili cât de mult ar fi necesar pentru a satisface pe deplin nevoile educaționale.

Calculul începe cu „plafonul cheltuielilor”, adică bugetul total alocat de guvern pentru educație. Acest plafon reprezintă suma maximă de mijloace bănești disponibile pentru distribuire între toate instituțiile de învățământ. Procesul nu implică o evaluare comprehensivă a necesităților financiare totale ale sistemului educațional; în schimb, pornește de la premisa că bugetul existent este o constrângere permanentă.

Întregul proces de calcul pentru Valoarea normativă per elev este, de fapt, un mecanism de distribuire a bugetului existent între școli și elevi, mai degrabă decât o determinare a nevoilor reale ale fiecărei școli sau ale fiecărui elev pentru atingerea obiectivelor educaționale. Limitarea principală a acestei abordări este că este ghidată de buget: începe cu fondurile disponibile și stabilește cum să le distribuie, în loc să pornească de la o evaluare a nevoilor și să asigure apoi finanțarea necesară pentru a le satisface.

O altă constrângere este că toate calculele se bazează pe numărul de copii înscriși cu doi ani înainte de anul bugetar. De exemplu, alocațiile pentru 2025 vor fi calculate pe baza numărului de copii înregistrați în școli la data de 1 octombrie 2023.

Ca urmare a cadrului bugetar existent, prezența copiilor refugiați ucraineni în școlile din Moldova nu afectează imediat bugetele disponibile pentru aceste instituții, deși apar costuri suplimentare. Copiii refugiați sunt integrați în clasele existente, ceea ce permite o absorbție parțială a costurilor, deși alte cheltuieli directe, cum ar fi alimentația pentru învățământul primar sau transportul, sunt acoperite din bugetele existente.

Impactul prezenței copiilor refugiați ucraineni asupra finanțării sistemului școlar va deveni proeminent în anii următori. Având în vedere că formula de finanțare este în esență o formulă de distribuție, în lipsa unor fonduri suplimentare expres dedicate copiilor refugiați, prezența copiilor refugiați din Ucraina în școlile din Moldova va avea două efecte:

- O scădere generală a „alocațiilor per copil” (deoarece vor fi mai mulți copii pentru același buget total);
- O redistribuire a bugetelor va afecta în principal școlile fără copii refugiați (deoarece școlile care au copii refugiați înregistrați vor beneficia de o componentă A mai mare).

Simularea făcută pe baza datelor pentru anul 2024 arată că școlile din Chișinău, care au cel mai mare număr de copii refugiați, ar beneficia de creșteri ale bugetelor datorită numărului mai mare de copii înscriși, în timp ce școlile din majoritatea raioanelor ar înregistra o scădere a bugetelor. Nu putem considera școlile din Chișinău drept „beneficiare” ale situației existente, deoarece prezența copiilor refugiați implică și costuri suplimentare, iar finanțarea adițională nu este suficientă pentru a acoperi pe deplin aceste costuri. În general, din cauza numărului actual de copii refugiați ucraineni în școlile din Moldova, valoarea Parametrului A ar scădea cu 0,5%. Acest lucru înseamnă că, fără finanțare suplimentară pentru sistemul școlar, mijloacele bănești disponibile pentru copiii moldoveni ar scădea și ele.

Impactul acestui efect la un număr de 2534 de copii refugiați, câți sunt actualmente integrați în sistemul școlar din Moldova, ar fi de circa **2,4 milioane EUR pe an** (47 milioane MDL) – impact care va fi resimțit în 2026 (numărul de copii din formula de finanțare pentru un an bugetar se ia din anul anteprecedent)⁹.

Într-un scenariu în care 25% de copii refugiați se alătură sistemului educațional din Moldova în 2025, aproximativ 3875 dintre aceștia ar fi înscriși în școli (din totalul țintă de 6250 de copii, restul fiind de vârstă preșcolară). Costul estimat pentru susținerea sistemului școlar în cazul acestor înscrieri ar fi de **3,7 milioane EUR pe an** (71,3 milioane MDL).

Pentru a înscrie jumătate din copiii ucraineni în școlile din Moldova până în anul 2026 (7750 copii), ar fi necesar un fond compensatoriu de **7,7 milioane EUR pe an** (149,8 milioane MDL).

Integrarea tuturor celor 15 500 copii de vârstă școlară în școlile din Moldova ar costa **15,4 milioane EUR pe an** (299,7 milioane MDL).

Întrucât **alimentarea copiilor în școli** nu este acoperită din formula de finanțare a școlilor, acest capitol de cheltuieli se adaugă suplimentar la formula de finanțare pentru transferurile categoriale. Conform

---

⁹ Suma pentru anii următori ar putea fi mai mare, în funcție de factori de creștere precum inflația și salariile.

proiectului Legii Bugetului pe anul 2024, pentru alimentarea a 136,8 mii de elevi din învățământul primar a fost prevăzută suma de 373,9 milioane lei, ceea ce corespunde unei alocații de 2735 lei per elev.

Începând cu septembrie 2025, alimentarea copiilor în școlile din Republica Moldova va fi asigurată pentru elevii claselor I-IX. Implementarea acestei măsuri pentru copii refugiați din Ucraina în următorii ani ar necesita următoarele resurse:

- **519 mii EUR** pentru anul 2025 (10,1 milioane MDL), la un cost unitar de 2,9 mii lei per copil pentru 3488 copii de clasele I-IX¹⁰;
- **1,11 milioane EUR** pentru anul 2026 (21,6 milioane MDL), la un cost unitar de 3,1 mii lei per copil pentru 6975 copii de clasele I-IX;
- Pentru înscrierea tuturor copiilor refugiați, costurile suplimentare sunt estimate la circa **2,2 milioane EUR** (43,3 milioane MDL).

Astfel, însumând impactul înregistrării copiilor refugiați în școlile din Republica Moldova asupra formulei de finanțare și asupra bugetului pentru alimentație, impactul cumulat asupra bugetului educației generale este după cum urmează:

- **4,2 milioane EUR** pentru anul 2025 (81,5 milioane MDL);
- **8,8 milioane EUR** pentru anul 2026 (171,5 milioane MDL);
- **17,6 milioane EUR** (342,9 milioane MDL) pentru înscrierea tuturor copiilor refugiați în școlile din Republica Moldova.

2. Implementarea unui supliment pentru finanțarea programelor de recuperare

Pentru integrarea copiilor refugiați ucraineni în școlile din Moldova este necesar un sprijin educațional considerabil, care depășește alocarea obișnuită per copil. Pentru a asigura faptul că acești copii pot recupera curriculumul din Republica Moldova și pot avea succes în studiile lor, sunt introduse mai multe componente-cheie, fiecare contribuind la necesitatea unor resurse suplimentare.

În primul rând, cel mai semnificativ factor care contribuie la suplimentare este reprezentat de **orele de recuperare**. Elevii refugiați ucraineni au nevoie de 4-5 ore suplimentare pe săptămână pentru educația primară și de 6-7 ore suplimentare pentru educația secundară și cla. Aceste ore sunt esențiale pentru a ajuta copiii să recupereze timpul de învățare pierdut și pentru a-i pune la curent cu curriculumul din Moldova. Deoarece aceste ore suplimentare de instruire necesită personal didactic adițional și prelungirea duratei orei, ele contribuie semnificativ la creșterea costurilor totale. Numai această componentă reprezintă **o creștere de 0,25 elev ponderat**, deoarece crește în mod esențial sarcina de instruire pentru acești elevi în comparație cu omologii lor din Moldova. În plus, **această suplimentare ar putea permite**

---

¹⁰ În decembrie 2024, 95,6% din copiii refugiați înscriși în școlile din Republica Moldova frecventează ciclurile primar și gimnazial și doar 4,4% ciclul liceal. Pentru estimarea costurilor s-a considerat o pondere de 90% a elevilor refugiați înscriși în primele două cicluri din totalul elevilor refugiați înscriși în școli.

școlilor organizarea de cursuri predate în limba ucraineană, dar conform curriculumului moldovenesc. Școala Taras „Șevcenko” reprezintă o inițiativă pilot interesantă care, dacă va avea succes, ar putea fi replicată în alte zone ale țării. Ore extrașcolare de limba ucraineană ar putea fi, de asemenea, oferite, în funcție de interesul elevilor.

Se recomandă distribuirea orelor de recuperare a învățării între diferite arii curriculare și niveluri de educație după cum urmează:

Domenii curriculare	Educație primară				Educație secundară (gimnaziu)				Liceu			
	Note/Număr de ore academice											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Limbi și comunicare (limba română, limba ucraineană, limba străină)	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Matematică și științe (matematică, fizică, chimie, biologie)	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2
Științe sociale (istorie, geografie)	-	-	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2
Numărul total de ore pe săptămână:	4	4	5	5	6	6	7	7	7	7	7	7
Procent față de planul cadru	20%	18%	23%	22%	23%	22%	23%	23%	24%	25%	25%	25%

Suplimentul de 0,25 elevi ponderat per copil ar putea fi instituit pe o perioadă tranzitorie de 2 ani pentru a oferi finanțare suplimentară școlilor care integrează copii refugiați pentru acoperirea costurilor cu cadrele didactice și alte costuri legate de predarea orelor suplimentare. **Implementarea acestui supliment depinde de identificarea surselor de finanțare extrabugetare.**

Pentru a acoperi **costurile suplimentare aferente echivalentului a 0,25 elevi** în formula de finanțare a școlilor, sunt necesare fonduri suplimentare în valoare de:

- **1 milion EUR pe an** (19,3 milioane MDL) pentru integrarea a 25% din copiii refugiați în școli începând cu anul 2025
- **2,1 milioane EUR pe an** (40,6 milioane MDL) pentru integrarea a 50% din copiii refugiați în școli începând cu anul 2026

Costul total al acestei măsuri pentru integrarea tuturor copiilor refugiați în școlile din Republica Moldova ar fi de 4,2 milioane EUR pe an (81,3 milioane MDL).

Acțiuni care ar putea fi finanțate din contul suplimentului de 0,25 elev ponderat pentru fiecare copil refugiat înscris:

- Elaborarea programelor suplimentare pentru a ajuta elevii refugiați să îndeplinească standardele academice și să se adapteze la curriculumul național.
- Alocarea de ore de predare și resurse suplimentare pentru a susține aceste planuri de învățare.
- Angajarea profesorilor și psihologilor sau suplimentarea volumului de muncă pentru a face față creșterii numărului de copii refugiați înscrși.
- Oferirea de formare continuă pentru cadre didactice cu privire la primul ajutor psihologic și alte subiecte relevante, cum ar fi învățarea social-emoțională și prevenirea bullyingului, și asigurarea suportului pedagogic general.
- Oferirea de cursuri suplimentare de recuperare pentru a sprijini copiii la orele de limba română în școlile unde limba de predare este rusa.
- Organizarea cursurilor de limba ucraineană în școli pentru copiii ucraineni pentru a-i ajuta să-și mențină un nivel adecvat de cunoștințe lingvistice, facilitând astfel reintegrarea lor fără probleme în școlile din Ucraina la întoarcere.
- Elaborarea și distribuirea ghidurilor pentru elevii ucraineni privind promovarea examenelor de clasa a 9-a și a 12-a, inclusiv a celor de limba română.

3. Implementarea unui program de educație accelerată pentru copiii fără acces la educație, inclusiv copiii de etnie romă

Copiii refugiați care nu au frecventat niciodată școala, în special cei de etnie romă, au nevoie de un Program de educație accelerată (PEA) specializat pentru a învăța abilitățile de bază în citire, scriere și calcul, astfel încât să se poată înscrie într-o clasă obișnuită.

Copiii refugiați de etnie romă care ajung în Moldova se confruntă cu provocări unice în accesarea și integrarea în sistemul de învățământ formal, mai ales dacă nu au avut experiențe anterioare de școlarizare. Programul de educație accelerată (PEA) își propune să acopere lacunele semnificative în educația acestor copii, pregătindu-i cu abilități fundamentale de alfabetizare și numeratie, necesare pentru o tranziție reușită în clasele obișnuite. Integrarea acestor copii în sistemul educațional din Republica Moldova necesită un sprijin personalizat, care depășește curriculumul standard, abordând atât fundamentele sociale, cât și cele cognitive necesare pentru succesul educațional. Programul PEA este conceput pentru a facilita integrarea copiilor refugiați de etnie romă și a altor grupuri vulnerabile care au lipsit de la școală timp de mai mulți ani sau care nu au frecventat deloc școala, asigurându-le posibilitatea de a intra în clase corespunzătoare vârstei lor, având o înțelegere de bază a materiei esențiale.

Programul PEA va fi implementat inițial în 2025 pentru 200 de copii refugiați de etnie romă, cu planuri de extindere la 500 de copii până în 2026. Programul va începe prin dezvoltarea unui curriculum axat pe alfabetizarea esențială, numeratie și deprinderi de viață de bază, pentru a răspunde nevoilor educaționale

ale copiilor care ar putea întâlni pentru prima dată școala formală. Acest curriculum va fi pilotat în școli selectate, care au o concentrație mare de copii refugiați de etnie romă, și va fi ajustat în funcție de feedbackul primit de la cadrele didactice și specialiști în educație.

Succesul acestui program depinde de existența unei forțe de muncă bine pregătite, capabile să răspundă nevoilor educaționale specifice ale acestor copii. Cadrele didactice vor fi recrutate la nivel local și vor beneficia de pregătire specializată pentru a preda curriculumul PEA, concentrându-se pe tehnici de predare incluzive și sensibile din punct de vedere cultural, care să sprijine parcursurile de învățare unice ale acestor copii. Pe lângă cadrele didactice din clasă, programul va include și personal de sprijin, inclusiv psihologi educaționali specializați, pentru a oferi un sprijin educațional și emoțional complet. Procesul de recrutare și de formare va fi continuu, asigurând astfel accesul anual al noilor cadre didactice în program și menținerea competențelor actualizate ale întregului personal în livrarea PEA.

După finalizarea PEA, copiii refugiați de etnie romă vor trece în clasele obișnuite, alăturându-se colegilor lor moldoveni, având o bază solidă în materii esențiale. Acest program este esențial nu doar pentru dezvoltarea educațională a acestor copii, ci și pentru promovarea unui sistem educațional moldovenesc mai incluziv, care să încurajeze coeziunea socială și să ofere oportunități egale pentru toți elevii.

Acțiuni necesare pentru implementarea măsurii:

- Angajarea unui consultant pentru a elabora un curriculum AEP dedicat, axat pe alfabetizarea și abilitățile numerice de bază pentru copiii refugiați de etnie romă.
- Testarea curriculumului în școli selectate, cu efectuarea ajustărilor pe baza feedbackului primit de la cadre didactice și specialiști.
- Oferirea de formări specializate pentru cadre didactice, concentrându-se pe abordări incluzive și sensibile din punct de vedere cultural.
- Distribuirea materialelor esențiale de învățare, cum ar fi manuale și materiale didactice, pentru a sprijini realizarea programului PEA în sălile de clasă.
- Implicarea psihologilor educaționali specializați pentru a oferi sprijin emoțional și psihologic elevilor care participă la programul PEA.
- Monitorizarea progresului elevilor prin evaluări personalizate pentru a asigura pregătirea acestora pentru tranziția către clasele obișnuite.
- Extinderea programului PEA pentru a include un număr mai mare de elevi în 2026 în baza pe rezultatelor și feedbackului obținut în faza pilot din 2025.

Costul estimat pentru această măsură este de:

- **174 mii EUR pe an** (3,4 milioane MDL) pentru un număr țintă de 200 de copii în anul 2025
- **405 mii EUR pe an** (7,9 milioane MDL) pentru un număr țintă de 500 de copii în anul 2026

Extinderea programului până la un număr de 1000 copii în cazul integrării tuturor copiilor refugiați în școlile din Republica Moldova ar costa **644 mii EUR pe an** (12,6 milioane MDL).

4. Sprijin pentru copiii cu cerințe educaționale speciale¹¹

Copiii refugiați cu cerințe educaționale speciale (CES) și copiii cu dizabilități (CCD) au nevoie, de asemenea, de sprijin specific. Actualmente, mijloacele bănești alocate pentru educația incluzivă în Moldova sunt distribuite printr-un proces structurat, bazat pe deciziile autorităților locale. În primul rând, 2% din transferurile bazate pe categorii sunt alocate fondului pentru educație incluzivă la nivelul fiecărei unități administrativ-teritoriale. De acolo, consiliile locale sau comitetul executiv al Găgăuziei hotărăsc alocarea acestor mijloace bănești către școli, în funcție de nevoile identificate.

Școlile primesc mijloace bănești destinate sprijinului educației incluzive prin două căi principale: remunerarea cadrelor didactice de sprijin și crearea și întreținerea centrelor de resurse. Aceste mijloace bănești sunt alocate în funcție de numărul elevilor cu cerințe educaționale speciale, așa cum sunt determinați de serviciile locale de asistență psihopedagogică.

Pentru a asigura utilizarea eficientă a mijloacelor bănești, departamentele financiare ale școlilor și autoritățile locale din domeniul educației monitorizează și raportează modul în care sunt cheltuite acestea, sub supravegherea Ministerului Educației și Cercetării. Mijloacele bănești neutilizate la sfârșitul anului sunt reportate în anul următor, păstrându-și scopul destinat de a sprijini educația incluzivă.

În total, mijloacele bănești alocate pentru educația incluzivă în școlile din Moldova însumează aproximativ 8,25 milioane EUR (160 milioane MDL) anual. Cu toate acestea, s-a constatat că alocarea actuală de 2% din bugetul total nu este suficientă pentru a acoperi costurile măsurilor destinate copiilor cu cerințe educaționale speciale în școli. Pentru a rezolva această problemă, Ministerul Educației și Cercetării intenționează să revizuiască formula de finanțare pentru educația incluzivă în școlile din Republica Moldova în anul 2025.

Pentru finanțarea educației incluzive pentru copiii refugiați cu CES formula actuală de finanțare a educației incluzive și mijloacele disponibile în buget nu sunt suficiente.

La o incidență estimată de 5% din totalul copiilor înregistrați în școli, numărul de copii refugiați cu cerințe educaționale integrați în școlile din Republica Moldova și necesarul de finanțare suplimentară pentru anii următori este estimat după cum urmează:

- Pentru 2025, pentru susținerea a circa 313 copii cu CES ar fi necesare 31 unități de specialiști¹² și un buget total de **421 mii EUR pe an** (8,2 milioane MDL).
- În 2026, numărul de copii cu CES ar urma să crească la 625, numărul de unități de specialiști necesari la 63, iar bugetul necesar ar fi de **856 mii EUR pe an** (16,7 milioane MDL).

Pentru integrarea tuturor copiilor refugiați în școlile din Moldova, bugetul total pentru această măsură ar fi de **1,6 milioane EUR pe an** (31,4 milioane MDL) și ar prevedea angajarea a 125 unități de specialiști pentru 1250 de copii.

¹¹ Aceste programe sunt similare cu „programele pregătitoare” prevăzute conform Directivei 2013/33 art. 14 a UE pentru copiii refugiați și solicitanți de azil.

¹² La o rată de 10 copii per specialist.

Punctele de acțiune care ar putea fi asigurate în cazul identificării finanțării necesare pentru această măsură ar fi:

- Asigurarea accesului egal la serviciile educaționale pentru copiii refugiați cu CES.
- Oferirea de servicii de educație specializată pentru copiii cu cerințe educaționale speciale se realizează prin intermediul centrelor de resurse pentru educație incluzivă din școli și al serviciilor teritoriale de asistență psiho-pedagogică (SAP-uri).
- Crearea și întreținerea centrelor de resurse
- Oferirea de tehnologii asistive pentru copiii cu CES

5. Programul de integrare educațională în școlile cu predare în limba română

În contextul integrării refugiaților ucraineni în Republica Moldova, se propune un mecanism educațional inovator, menit să sprijine copiii refugiați în procesul de adaptare la sistemul de învățământ cu predare în limba română. Acest mecanism prevede organizarea unor clase **pregătitoare pentru un an intermediar de studiu**, în care elevii vor beneficia de cursuri intensive de limbă română, istorie, cultură și dezvoltare personală. **Scopul acestui an pregătitor este de a asigura dobândirea rapidă a competențelor lingvistice necesare pentru ca acești copii să poată continua studiile în școlile cu predare în limba română**, reducând astfel decalajele educaționale și asigurând o integrare mai ușoară în comunitatea școlară.

Programul de integrare educațională va fi implementat în instituțiile de învățământ care dispun de capacitatea necesară, fie prin direcționarea elevilor către școlile desemnate, fie prin înființarea unor astfel de clase în unitățile unde există deja un număr semnificativ de copii refugiați. Programul va fi implementat per categorie de vârstă școlară: clase de 6-12 ani și clase de 13-18 ani, având în vedere capacitatea diferită de învățare la aceste vârste. Fiecare clasă creată în cadrul acestui program va avea până la 15 elevi.

Elevii vor urma un program educațional special conceput, cu 20 de lecții pe săptămână, repartizate pe cinci zile, cu un accent deosebit pe învățarea limbii române (două lecții zilnic), completate de ore de istorie și cultură (o lecție pe zi) și dezvoltare personală, în limba română, dedicată în special adolescenților (o lecție pe zi). Această abordare va permite elevilor să dobândească nu doar cunoștințe lingvistice, ci și o înțelegere mai profundă a mediului socio-cultural în care urmează să își continue studiile.

Materialele didactice utilizate vor include manualele de limba română destinate elevilor alolingvi, elaborate conform principiilor predării unei limbi străine, precum și resurse moderne pentru învățarea imersivă, inclusiv materiale audio-vizuale și platforme educaționale digitale. Acestea vor fi adaptate pentru a răspunde nevoilor specifice ale copiilor refugiați, oferindu-le atât competențe de comunicare de bază, cât și vocabularul necesar pentru înțelegerea materiilor predate în limba română.

În ceea ce privește personalul didactic, se va analiza fie suplimentarea normativului de personal, fie angajarea unor cadre didactice suplimentare pe bază de contract (în limita bugetului disponibil). Totodată,

se vor organiza sesiuni de formare pentru profesorii care predau în acest program, astfel încât să fie utilizate metode de predare adaptate nevoilor specifice ale copiilor refugiați.

Într-o primă etapă se estimează formarea a **38 clase în 19 instituții**, câte 2 clase în 15 școli din raioane, o școală din municipiul Bălți și 3 școli din Chișinău. La un număr mediu estimat de 12 copii per clasă, acestea ar putea integra în jur de **450 de copii** la prima etapă.

Mecanismul de finanțare propus rezultă din faptul că finanțarea trebuie să se facă per clasă de integrare educațională, întrucât numărul de elevi refugiați care vor fi înscriși în aceste clase este dificil de estimat. Astfel, pentru anul 2025, **costul creării a 2 clase de integrare educațională per școală este estimat la 449 mii lei¹³**. Costul total pentru crearea a 38 de clase în prima fază (anul de studii 2025-2026) ar fi de **8,5 milioane MDL sau 438 mii EUR**. Extinderea programului la 25 de școli (50 de clase) ar costa **11,8 milioane MDL sau 605 mii EUR**. Extinderea programului la 50 de școli (100 de clase), cu scopul de a încadra circa 1200 de elevi pe an, ar necesita o finanțare de **23,6 milioane MDL sau 1,2 milioane EUR**.

Acțiunile necesare pentru implementarea acestei măsuri :

- Instruirea cadrelor didactice specializate în predarea limbii române pentru copii vorbitori de alte limbi.
- Elaborarea și implementarea unui curriculum corespunzător categoriilor de vârstă pentru predarea limbii române elevilor refugiați (acoperind învățământul primar și secundar). Colaborarea cu experți lingviști pentru a se asigura că materialul cursului acoperă atât româna practică, cât și cea academică, oferindu-le elevilor abilitățile necesare pentru interacțiunile zilnice și succes academic.
- Monitorizarea progresului elevilor și adaptarea curriculum-ului și sprijinului cadrelor didactice în funcție de necesități.

6. Educație non-formală și activități extracurriculare

Pentru a încuraja copiii refugiați să se înscrie și să rămână în școlile locale, este important ca aceste școli să ofere activități extracurriculare prietenoase copiilor. În acest sens, activitățile educaționale non-formale și cele din cadrul programelor extrașcolare destinate copiilor refugiați vor respecta Cadrul de Referință pentru educația extrașcolară, vor fi adaptate nevoilor și intereselor elevilor și se vor alinia curriculumului aprobat pentru educație non-formală din Moldova. Aceste activități vor completa eforturile menționate în secțiunile anterioare pentru a asigura o pregătire adecvată a cadrelor didactice în sprijinirea și integrarea elevilor refugiați în sălile de clasă.

Abordarea în faze a acestei inițiative va începe în 2025, vizând 46 de școli care au integrat cel puțin 10 copii refugiați până în iulie 2025. Această concentrare inițială permite alocarea resurselor către școlile cu cele mai mari populații de refugiați, răspunzând astfel nevoilor imediate de sprijin pentru incluziune. În 2026, programul se va extinde la alte 27 de școli (școli care au integrat între 5 și 9 copii refugiați până în

---

¹³ Calculele detaliate sunt explicate în anexă. Pentru comparație, costul mediu al unei clase pentru gimnaziile din Republica Moldova a constituit 512 mii lei în anul 2023.

iulie 2024 și care probabil vor integra și mai mulți copii refugiați), extinzând astfel aria de sprijin și asigurându-se că majoritatea școlilor cu elevi refugiați sunt pregătite să ofere un mediu primitiv.

Implementarea acestei măsuri depinde de atragerea fondurilor extrabugetare și crearea unei unități de implementare care va gestiona fondurile și va comunica cu școlile implementatoare.

Resursele necesare estimate pentru implementarea acestei măsuri sunt:

- **590 mii EUR pe an** (11,5 milioane MDL) pentru 46 de școli începând cu anul 2025;
- **936 mii EUR pe an** (18,3 milioane MDL) pentru 73 de școli începând cu anul 2025.

Această măsură vizează îmbunătățirea activităților extracurriculare în școli, atât pentru copiii refugiați, cât și pentru cei din Republica Moldova, cu scopul de a face școlile mai atractive și prietenoase. Costurile asociate nu vor crește semnificativ în cazul unei integrări totale a copiilor refugiați, deoarece aceste acestea sunt orientate către îmbunătățirea generală a mediului educațional.

Acțiunile care vor fi implementate în cadrul acestei măsuri:

- Sprijinirea școlilor în extinderea activităților educaționale non-formale extrașcolare.
- Evenimente de coeziune socială și zile culturale
- Sprijinirea școlilor în extinderea activităților de coeziune socială și a evenimentelor culturale pentru a aduce împreună copiii moldoveni și pe cei refugiați.
- Crearea sau extinderea programelor/rețelelor de sprijin între colegi pentru a susține înscrierea noilor elevi.
- Resurse pentru sălile de clasă și asistență lingvistică
- Monitorizarea prezenței elevilor refugiați la școală pentru a preveni abandonul școlar.

7. Infrastructura școlară

Deși sunt necesare proiecte majore de infrastructură pentru a extinde capacitatea în anumite locuri și sunt necesare îmbunătățiri în multe școli pentru a ameliora condițiile de învățare atât pentru elevii moldoveni, cât și pentru cei refugiați, aceste aspecte nu fac parte din acest plan de acțiune. Totuși, reabilitarea minoră și furnizarea de mobilier și echipamente școlare suplimentare sunt esențiale pentru a face față creșterii numărului de elevi.

Este important de menționat că Banca Mondială, prin Facilitatea Globală de Finanțare Concesională¹⁴, derulează în prezent trei proiecte în Moldova: unul axat pe educație și alte două care includ o componentă educațională. Deși aceste proiecte vor aborda parțial unele provocări de infrastructură (precum și alte

---

¹⁴ Este important de menționat că Banca Mondială, prin Facilitatea Globală de Finanțare Concesională, implementează în prezent trei proiecte în Moldova: unul axat pe educație și alte două care includ o componentă educațională. Deși aceste proiecte vor rezolva parțial unele probleme legate de infrastructura școlară, nevoile semnificative de infrastructură vor rămâne nesoluționate. În plus, deși se așteaptă ca această finanțare să aibă un impact pozitiv indirect asupra educației refugiaților, ea nu va soluționa unele dintre cele mai urgente probleme legate de incluziunea refugiaților.

aspecte, cum ar fi „creșterea eficienței cadrelor didactice” și „îmbunătățirea calității și rezilienței mediilor de învățare fizice și digitale în școli”), vor rămâne nevoile semnificative de infrastructură neacoperite. În plus, deși se așteaptă ca această finanțare să aibă un impact pozitiv indirect asupra educației refugiaților, ea nu va soluționa unele dintre cele mai urgente probleme legate de incluziunea refugiaților, așa cum sunt prezentate în acest Planul de acțiuni.

O abordare în faze este necesară pentru a asigura o alocare ținută și eficientă a resurselor. În 2025, 37 de școli cu cel mai mare număr de elevi refugiați au nevoie de finanțare pentru sprijinirea infrastructurii. În anul 2026, inițiativa ar trebui să se extindă la încă 36 de școli care au populații de refugiați semnificative, dar mai mici. Această implementare structurată permite îmbunătățiri gestionabile și semnificative, acordând prioritate școlilor cu cele mai urgente nevoi și extinzând treptat sprijinul către altele.

Implementarea acestei măsuri depinde de atragerea fondurilor extrabugetare și crearea unei unități de implementare care va gestiona fondurile, va face evaluările și va monitoriza executarea bugetelor în școlile implementatoare.

Fiecare școală participantă ar putea primi o alocare de 500.000 MDL pentru îmbunătățirea infrastructurii din resurse atrase în acest scop, pe baza unei evaluări a necesităților efectuate de o echipă tehnică finanțată din resurse extrabugetare atrase. Această finanțare va fi utilizată după cum urmează:

- Reabilitare minoră (300.000 MDL), care include reparații esențiale precum vopsirea, repararea ferestrelor și ușilor, repararea acoperișurilor și modernizarea facilităților sanitare.
- Mobilier pentru săli de clasă (150.000 MDL), incluzând seturi de bănci și scaune pentru a face față creșterii numărului de elevi, precum și unități de depozitare pentru a menține sălile de clasă organizate și accesibile.
- Echipamente de bază pentru săli de clasă (50.000 MDL), precum table albe, proiectoare și alte materiale didactice care îmbunătățesc calitatea instruirii și implicarea atât a elevilor refugiați, cât și a celor locali.

Această alocare ar permite fiecărei școli să își abordeze cele mai urgente nevoi, sprijinind atât cerințele de infrastructură generate de creșterea numărului de elevi, cât și obiectivul mai amplu de incluziune a refugiaților.

Costul total estimat al acestei măsuri este de **949 mii EUR** pentru 37 școli care ar intra în program în 2025 (18,5 milioane MDL) și de **923 mii EUR** (18 milioane MDL) pentru alte 36 de școli care ar beneficia de suport începând cu anul 2026.

Această măsură vizează îmbunătățirea infrastructurii școlare, cu scopul de a face școlile mai atractive pentru copii. Costurile asociate nu vor crește în cazul unei integrări totale a copiilor refugiați, deoarece acestea sunt orientate către îmbunătățirea generală a infrastructurii în școlile care vor integra copii refugiați.

Puncte de acțiune:

- Orientarea spre școli cu nevoi critice de întreținere pentru a crea un mediu mai sigur și mai confortabil, care să încurajeze învățarea și implicarea elevilor.
- Dotarea cu birouri, scaune, spații de depozitare și instrumente didactice necesare este esențială pentru a acomoda numărul suplimentar de elevi și a îmbunătăți funcționalitatea sălilor de clasă.

8. Învățarea online în școli prin laboratoarele EduTech

Deși acest Plan de acțiuni și Foaie de parcurs se concentrează în principal pe înscrierea directă în școlile din Republica Moldova, se recunoaște că studierea online a curriculumului ucrainean, dintr-un cadru școlar (în special în laboratoarele EduTech), reprezintă un pas important de tranziție pentru unii elevi ucraineni. Acest lucru îi ajută să se familiarizeze cu mediul școlar local și să-și îmbunătățească bunăstarea socio-emoțională. De asemenea, deși învățarea online de acasă nu este promovată, este necesar să se dezvolte un mecanism de monitorizare pentru a identifica copiii refugiați care nu învață în școlile din Republica Moldova. Astfel, se poate asigura că aceștia urmează o formă de educație formală și se poate lucra pentru a le sprijini înscrierea în școlile locale. Acest aspect este relevant doar pentru elevii ucraineni și nu pentru refugiații de alte naționalități.

Într-un context în care mulți copii și tineri refugiați din Ucraina doresc să păstreze o legătură cu sistemul educațional din țara lor de origine, este important să se asigure că orice învățarea online și de la distanță al conținutului educațional ucrainean este, acolo unde este cazul, recompensat cu note și certificate recunoscute de Ministerul Educației și Științei din Ucraina și de alte autorități relevante din Ucraina și de peste hotarele țării, pentru a evita lipsa documentării învățării care are loc online sau la distanță.

Eforturi au fost depuse pentru integrarea copiilor ucraineni prin înființarea a peste 98 de laboratoare EduTech în Moldova¹⁵, permițând elevilor să studieze online curriculumul ucrainean într-un mediu școlar supravegheat. Această abordare de tranziție le permite elevilor să se familiarizeze cu mediul școlar local, menținând în același timp legătura cu sistemul educațional ucrainean. Laboratoarele EduTech sunt spații supravegheate și organizate, unde elevii au acces la resurse educaționale digitale ucrainene și beneficiază de suport psihologic și social pentru a facilita tranziția lor ulterioară în sistemul școlar moldovenesc.

Din totalul laboratoarelor EduTech deja înființate în Moldova, dintre care în jur de 70 funcționale, pentru a sprijini învățarea online a copiilor refugiați ucraineni, măsura propusă pentru 2025 și 2026 ar implica menținerea funcționării laboratoarelor existente, susținerea elevilor în educația formală și non-formală și crearea unui mecanism de monitorizare a prezenței lor. De reținut, elevii care învață în laboratoarele EduTech nu sunt incluși în bugetele școlii, astfel că finanțarea pentru mesele școlare și alte servicii nu este furnizată direct de către școală și va trebui să fie asigurată din alte surse.

Costul estimat al acestei inițiative este de **390 de mii EUR** (7,6 milioane MDL) în 2025 și **546 de mii EUR** (10,6 milioane MDL) în 2026.

---

¹⁵ Educație fără frontiere: Copiii din Moldova și Ucraina vor învăța împreună datorită laboratoarelor EDUTech, create de UNICEF și Ministerul Educației și Cercetării

Acțiunile necesare pentru implementarea acestei măsuri:

- Continuarea sprijinului și monitorizării elevilor care accesează laboratoarele EduTech pentru învățarea online prin intermediul platformelor Ministerului Educației din Ucraina.
- Asigurarea finanțării pentru funcționarea laboratoarelor EduTech deja înființate
- Sprijinirea elevilor ucraineni care studiază online pentru a susține examenele oficiale ale Ministerului Educației din Ucraina și pentru a obține note și certificate de absolvire, la distanță, a cursurilor online, după caz.

În timp ce se lucrează la promovarea înscrierii complete, dezvoltarea în paralel a unui mecanism de monitorizare, în colaborare cu Ministerul Educației din Ucraina, pentru a asigura că copiii care nu sunt înscriși în școlile din Moldova sunt implicați într-o altă formă de educație formală (cum ar fi studii online conform curriculumului ucrainean).

9. Comunicare

Deși s-au depus deja eforturi considerabile pentru a colabora cu Departamentele locale de educație, școli, OSC-uri, în vederea facilitării și promovării înscrierii copiilor ucraineni în școlile din Moldova, există încă un deficit semnificativ de informații. Informațiile nu sunt întotdeauna disponibile la nivel local, iar zvonurile și dezinformarea pe anumite subiecte persistă. Puncte de acțiune:

- Continuarea schimbului de informații și comunicării între MEC și direcțiile de educație ale APL-urilor, precum și cu îngrijitorii și OSC-urile, în ceea ce privește instrucțiunile de înscriere pentru copiii ucraineni și alți refugiați.
- Elaborarea unui ghid pentru școlile în care sunt înscriși copii ucraineni în clasele a 9-a și a 12-a, care trebuie să susțină examene.
- Continuarea campaniei de Întoarcere la Școală/Întoarcere la Grădiniță pentru anul școlar 2024/2025 prin utilizarea canalelor de social media și a rețelelor școlare. Aceasta ar trebui să ofere informații specifice pentru familiile de refugiați, inclusiv despre beneficiile educației cu prezență fizică. Implicarea părinților ucraineni ai căror copii sunt deja înscriși în școlile din Moldova pentru a sprijini campania. Adaptarea și personalizarea unei părți a campaniei pentru familiile de etnie romă.
- Organizarea întâlnirilor cu autoritățile publice locale și îngrijitorii în localitățile unde există un număr mare de copii refugiați care nu sunt înscriși la școală pentru a discuta despre beneficiile educației cu prezență fizică și pentru a sprijini înscrierea copiilor în școlile din Moldova. Realizarea acțiunilor de informare și sprijin direcționate către familiile de etnie romă.
- Publicarea și distribuirea instrucțiunilor privind procedurile de înscriere pentru copiii refugiați și solicitanți de azil non-ucraineni.
- Îmbunătățirea schimbului de informații între Ministerul Educației și Științei din Ucraina și Ministerul Educației și Cercetării din Moldova privind opțiunile existente pentru cei care doresc să mențină legătura cu sistemul educațional ucrainean și alte subiecte relevante, și distribuirea informațiilor prin rețelele relevante.

- Continuarea diseminării informațiilor despre oportunitățile de învățământ superior pentru elevii refugiați, inclusiv despre procedurile de înscriere, costurile de școlarizare, oportunitățile de burse etc.

Costul estimat pentru această zonă de intervenție este de **165 de mii EUR** (3,2 milioane MDL) pe an. Acest cost nu depinde de numărul de copii refugiați integrați în școlile din Republica Moldova.

**Foaia de parcurs a MEC pentru integrarea completă a copiilor refugiați în sistemul educațional din
Moldova**

ianuarie 2025– decembrie 2026

1. Compensarea cheltuielilor directe suplimentare ale rețelei naționale de educație				
Activitatea	Indicatori	Termen de realizare	Cost și sursă de finanțare	Alte detalii
1.1. Alocarea de resurse financiare suplimentare în bugetul național pentru instituții preșcolare și școli, pentru a compensa impactul prezenței copiilor refugiați în instituțiile preșcolare și școlile din Moldova.	1. Alocații per copil în instituțiile preșcolare și școlile din Moldova.	ianuarie 2025 - septembrie 2026	Costurile totale ar rezulta din înscrierea copiilor refugiați în instituțiile preșcolare și școlile din Moldova. Sursa de finanțare pentru această măsură este bugetul de stat și finanțările atrase de la donatori.	Va fi necesară revizuirea Legii bugetului de stat și a bugetelor locale.
2. Implementarea unui supliment pentru finanțarea programelor de recuperare				
Activitatea	Indicatori	Termen de realizare	Cost și sursă de finanțare	Alte detalii
2.1 Revizuirea formulei de finanțare pentru școli, prin adăugarea unui coeficient de 0,4 la echivalentul de elev pentru fiecare copil refugiat înscris.	1. Alocații per copil în instituțiile preșcolare și școlile din Moldova.	ianuarie 2025 – mai 2025	Costurile totale ar rezulta din înscrierea copiilor refugiați în instituțiile preșcolare și școlile din Moldova. Sursa de finanțare pentru această măsură sunt fondurile atrase de la donatori.	Această decizie depinde de disponibilitatea mijloacelor bănești suplimentare pentru integrarea copiilor refugiați în școli.
2.2 Elaborarea planurilor de învățare individualizate și a programelor suplimentare extrașcolare pentru a ajuta elevii refugiați să îndeplinească standardele academice și să se adapteze la curriculumul național. Alocarea de ore de predare și resurse suplimentare pentru a susține aceste planuri de învățare individualizate.	1. Numărul de elevi cu planuri de învățare individualizate. 2. Numărul suplimentar de ore alocate pentru sprijinul extrașcolar.	ianuarie 2025 - septembrie 2026	Costurile includ ore suplimentare pentru cadrele didactice, materiale pentru programele de sprijin extrașcolare. Aceste costuri sunt acoperite prin revizuirea formulei menționată la punctul 2.1.	Materiile de bază și abilitățile lingvistice axate pe a ajuta copiii refugiați să atingă competențele necesare nivelului lor de clasă și să se integreze social și academic.

2.3 Asigurarea unui program de lucru cu normă întreagă pentru cadrele didactice existente. Atribuirea mai multor ore/sarcini cadrelor didactice care nu au încă un program cu normă întreagă.	1. Numărul cadrelor didactice cu jumătate de normă cărora li s-a atribuit un volum de muncă specific normei întregi	septembrie-decembrie 2024	Costurile sunt prevăzute în revizuirea formulei menționată la punctul 2.1.	Din cauza lipsei de cadre didactice în țară, o soluție pentru a acoperi nevoile suplimentare de predare este să se maximizeze activitatea cadrelor didactice existente, asigurându-le un program de lucru cu normă întreagă.
2.4 Angajarea mai multor psihologi pentru a face față creșterii numărului de copii refugiați înscriși.	1. Numărul suplimentar de psihologi angajați 2. Ponderea școlilor care au sporit sprijinul psihologic	ianuarie 2025 - mai 2025	Costurile sunt prevăzute în revizuirea formulei menționată la punctul 2.1.	Resursele psihologice disponibile în școli sunt adesea insuficiente pentru nevoile existente ale elevilor. Astfel, o creștere a numărului de înscrieri, în special a copiilor refugiați care pot avea traume cauzate de trecut, ar impune necesitatea suplimentării resurselor psihologice.
2.5 Oferirea de formare continuă pentru cadre didactice în domeniul primului ajutor psihologic (PAP) și al altor subiecte relevante, cum ar fi învățarea social-emoțională și prevenirea bullyingului, și asigurarea suportului pedagogic general.	1. Numărul cadrelor didactice instruite în domeniul PAP	ianuarie 2025 - mai 2025	Costurile ar include cheltuieli pentru instruire (sală, formator etc.) Costurile sunt prevăzute în revizuirea formulei menționată la punctul 2.1.	Deși este important să se asigure psihologi suplimentar pregătiți în școli, instruirea cadrelor didactice în acordarea PAP de bază poate ajuta la abordarea nevoilor psihologice minore ale elevilor refugiați.
2.6 Continuarea formărilor pentru cadre didactice cu scopul de a le sprijini în procesul de integrare a copiilor refugiați în sistemul educațional.	1. Numărul de cadre didactice instruite 2. Numărul de școli ale căror cadre didactice au beneficiat de formare	ianuarie 2025 - mai 2025	Costuri pentru formatori, loc de desfășurare, consumabile etc. Costurile sunt prevăzute în revizuirea formulei menționată la punctul 2.1.	Atât cadrele didactice existente, cât și cele noi angajate au nevoie de formare continuă și sprijin cu privire la cele mai bune practici pentru susținerea copiilor refugiați în clasele lor.

2.7 Oferirea de cursuri suplimentare de recuperare sau planuri individualizate de învățare pentru a sprijini copiii la orele de limba română în școlile unde limba de predare este rusa.	1. Opțiuni dezvoltate și aprobate pentru ca școlile să ofere sprijin suplimentar pentru limba română.	ianuarie 2025 – mai 2025	Costurile pentru orele suplimentare de muncă ale cadrelor didactice de limbă română din școlile în care limba de predare este limba rusă. Costurile sunt prevăzute în revizuirea formulei menționată la punctul 2.1.	Elevii care se înscriu în școlile unde limba de predare este rusa, dar nu cunosc limba română, vor avea nevoie de sprijin suplimentar pentru a ajunge la nivelul corespunzător clasei în ceea ce privește cunoștințele lor de limba română. De exemplu, elevii care aleg să nu participe la ora de istorie a Rusiei ar putea beneficia de sprijin suplimentar pentru limba română în această perioadă sau s-ar putea introduce o cerință ca elevii să primească un plan de învățare individualizat special pentru limba română, etc).
2.8 Organizarea cursurilor de limba ucraineană în școli pentru copiii ucraineni pentru a-i ajuta să-și mențină un nivel adecvat de cunoștințe lingvistice, facilitând astfel reintegrarea lor fără probleme în școlile din Ucraina la întoarcere. Dacă este relevant, oferirea de cursuri extrașcolare pe subiecte complementare care vor sprijini reintegrarea viitoare în sistemul școlar ucrainean.	1. Numărul de școli care oferă cursuri săptămânale de limba ucraineană în cadrul instituției. 2. Numărul de cadre didactice ucrainene angajate pentru a sprijini furnizarea de cursuri de limba ucraineană.	ianuarie 2025 - mai 2025	Calculul costurilor va include angajarea unor cadre didactice ucrainene suplimentare pentru a preda cursurile de limbă ucraineană, precum și organizarea de cursuri introductive de limba română pentru cadrele didactice de naționalitate ucraineană. Costurile sunt prevăzute în revizuirea formulei menționată la punctul 2.1.	Școlile în care sunt înscriși copii ucraineni, în special la nivel primar, au nevoie de organizarea unor cursuri suplimentare de limba ucraineană pentru a-i ajuta pe copii să își mențină un bun nivel de cunoaștere a limbii materne. Prioritatea se recomandă a fi acordată cadrelor didactice de naționalitate ucraineană. De asemenea, ar putea fi oferite cursuri de limba română pentru cadrele didactice de naționalitate

				ucraineană, precum și pentru părinți, pentru a le sprijini integrarea.
2.9 Elaborarea și distribuirea ghidurilor privind flexibilitatea pentru elevii ucraineni care nu promovează examenele de limba română din clasa a 9-a sau a 12-a.	1. Ghidul elaborat și distribuit pe scară largă.	martie 2025	Costurile sunt prevăzute în revizuirea formulei menționată la punctul 2.1.	MEC lucrează în prezent la identificarea modalităților de sprijinire a elevilor ucraineni care nu promovează examenele de limbă română din clasa a 9-a sau a 12-a. Acest ghid ar trebui să fie formalizat și distribuit pe scară largă.
3. Implementarea unui program de educație accelerată pentru copiii fără acces la educație, inclusiv copiii de etnie romă				
Activitatea	Indicatori	Termen de realizare	Cost și sursă de finanțare	Alte detalii
3.1. Aprobarea unui programul național de recuperare și învățare accelerată pentru copiii care nu sunt școlarizați și nu au acces la educație, sau pentru copiii cu lacune în educație, inclusiv pentru copiii refugiați de etnie romă. Acesta ar include: a. Angajarea unui consultant pentru a crea conținutul programului de învățare accelerată și de recuperare. b. Angajarea și instruirea cadrelor didactice pentru a preda conținutul programului. c. Testarea programului într-un număr specific de școli în care sunt înscriși sau doresc să se înscrie copii refugiați și de etnie romă. d. Elaborarea unui plan național pentru implementarea programelor în toate școlile.	1. Programul național de învățare accelerată și de recuperare, elaborat și aprobat de către MEC. 2. Numărul de cadre didactice angajate. 3. Numărul de cadre didactice instruite pentru implementarea programelor de învățare accelerată și de recuperare. 4. Numărul de școli în care sunt pilotate programele.	ianuarie 2025 - septembrie 2025	Costurile totale ar include: - Costul consultantului - Costul angajării cadrelor didactice pentru aceste programe - Costurile de instruire a cadrelor didactice pentru noile programe - Costul pentru faza-pilot - Costul implementării programelor la nivel național după faza de pilotare. Sursa de finanțare pentru această măsură sunt fondurile atrase de la donatori.	Un program de învățare accelerată, acreditat la nivel național, este extrem de necesar pentru a asigura pregătirea elevilor fără experiență educațională, astfel încât să poată fi înscriși în sistemul de învățământ formal. Programele de recuperare sunt esențiale pentru a sprijini copiii în cadrul unor ore special concepute pentru a le oferi sprijin suplimentar la anumite materii școlare (nu doar la limbi străine), pentru a înțelege conceptele de bază sau pentru a ajunge din urmă colegii

				în ceea ce privește progresul curricular, sau pentru a sprijini copiii care se află în tranziție între clase.
4. Sprijin pentru copiii cu cerințe educaționale speciale				
Activitatea	Indicatori	Termen de realizare	Cost și sursă de finanțare	Alte detalii
4.1 Asigurarea faptului că copii refugiați cu cerințe educaționale speciale beneficiază de același acces la servicii ca și copiii moldoveni. Oferirea de servicii de educație specializată pentru copiii cu cerințe educaționale speciale se realizează prin intermediul centrelor de resurse pentru educație incluzivă din școli și al serviciilor teritoriale de asistență psiho-pedagogică (SAP-uri). Oferirea de tehnologii asistive pentru copiii cu cerințe educaționale speciale.	1. Numărul de copii refugiați cu cerințe speciale sprijiniți pentru a avea acces la servicii educaționale. 2. Numărul de dispozitive asistive furnizate copiilor cu cerințe educaționale speciale.	ianuarie 2025 - mai 2025	Costurile ar include evaluarea tuturor copiilor refugiați cu cerințe speciale și asigurarea unui sprijin individualizat pentru a le garanta incluziunea educațională. Sursa de finanțare : fondurile atrase de la donatori.	Deși se depun deja eforturi pentru a asigura accesul copiilor refugiați cu cerințe educaționale speciale la servicii educaționale, este necesar să se continue aceste eforturi pentru a garanta un acces constant, la același nivel cu cel al copiilor din Republica Moldova.
5. Programul de integrare educațională în școlile cu predare în limba română				
Activitatea	Indicatori	Termen de realizare	Cost și sursă de finanțare	Alte detalii
5.1. Elaborarea cadrului normativ pentru implementarea programului de integrare educațională în școlile cu predare în limba română	Cadru normativ și regulament elaborat	Iulie 2025	Bugetul de stat	Este necesară aprobarea unui Regulament pentru funcționarea programului de integrare educațională în școlile cu predare în limba română
5.2. Instruirea cadrelor didactice pentru predarea limbii române și utilizarea metodelor specifice pentru copiii refugiați.	Numărul de cadre didactice instruite pentru predarea elevilor refugiați.	August 2025	Bugetul de stat și parteneri de dezvoltare	Schimb de experiență și formare continuă necesare.
5.3. Organizarea claselor pregătitoare	Numărul de clase organizate și numărul de elevi înscriși.	Septembrie 2025	8,5 milioane MDL (438 mii EUR) pentru 38 de clase în 19 școli în 2025-2026	Crearea și organizarea a 38 de clase pregătitoare în 19 școli pentru anul 2025-2026, fiecare clasă având până la 15 elevi.

5.4. Asigurarea resurselor didactice	Cantitatea și tipurile de materiale didactice distribuite.	Septembrie 2025	Bugetul de stat și partenerii de dezvoltare	Elaborarea și distribuirea materialelor didactice, incluzând manuale, resurse audio-vizuale și platforme educaționale digitale.
5.5. Monitorizarea și evaluarea progresului elevilor	Rapoarte trimestriale de monitorizare a progresului elevilor.	Trimestrial începând cu decembrie 2025	Bugetul de stat și partenerii de dezvoltare	Evaluare periodică și ajustarea programului în funcție de necesități.

6. Educație non formală și activități extracurriculare

Activitatea	Indicatori	Termen de realizare	Cost și sursă de finanțare	Alte detalii
6.1 Sprijinirea școlilor în extinderea activităților educaționale non-formale extrașcolare	1. % școlilor cu activități extrașcolare extinse sau suplimentare	începând cu Ianuarie 2025	Costurile pentru personalul care să îndrume/supravegheze activitățile; costurile pentru materiale/echipamente/uniforme sportive etc.; transportul; personalul de sprijin ucrainean pentru a asista la activități Sursa de finanțare : fondurile atrase de la donatori.	Oportunități suplimentare extrașcolare create, care să includă o gamă mai diversificată de activități, le va oferi copiilor refugiați mai multe șanse de a se implica, de a interacționa cu colegii lor moldoveni și de a se simți parte integrantă a școlii.
6.2 Sprijinirea școlilor și instituțiilor preșcolare în extinderea activităților de coeziune socială și a evenimentelor culturale pentru a aduce împreună copiii moldoveni și pe cei refugiați.	1. % școlilor cu activități de coeziune socială și/sau culturale extinse sau suplimentare	începând cu Ianuarie 2025	Costuri pentru personalul care facilitează/supraveghează activitățile; costuri pentru materiale/consumabile/costume tradiționale/excursii etc. Sursa de finanțare : fondurile atrase de la donatori.	Oportunitățile crescute pentru activități de coeziune socială sunt importante pentru a asigura că copiii refugiați se simt bineveniți și incluși în mediul lor școlar. Activitățile culturale suplimentare, care sărbătorească toate culturile prezente în școală, sunt, de asemenea, esențiale pentru a face toți elevii să se simtă bineveniți și pentru a-i ajuta să înțeleagă mai bine

				diversele culturi din care provin colegii lor.
6.3 Crearea sau extinderea programelor/rețelelor de sprijin între colegi pentru a susține înscrierea noilor elevi.	1. % școlilor cu programe de sprijin între colegi	începând cu Ianuarie 2025	Costuri pentru personalul care lansează și supraveghează programul; costuri pentru activitățile programului Sursa de finanțare : fondurile atrase de la donatori.	Programele de mentorat între colegi, sau „ambasadorii” desemnați să întâmpine noii elevi, pot fi utile pentru a ajuta noii elevi să se simtă bineveniți, să învețe despre noua lor școală și să își facă prieteni. Proiectul ar putea începe cu școli pilot și s-ar putea extinde ulterior.
6.4 Monitorizarea prezenței elevilor refugiați la școală pentru a preveni abandonul școlar.	1. % elevilor refugiați care finalizează anul școlar.	începând cu Ianuarie 2025	Costurile pentru timpul personalului dedicat monitorizării și raportării Sursa de finanțare : fondurile atrase de la donatori.	Importanța asigurării nu doar a înscrierii copiilor refugiați în școli, ci și a prevenirii abandonului școlar este esențială.

7. Infrastructura școlară

Activitatea	Indicator	Termen de realizare	Cost	Alte detalii
7.1 Efectuarea unor lucrări minore de reabilitare a școlilor și instituțiilor preșcolare, după caz.	1. Numărul de școli cu copii refugiați înscriși, sprijinite prin îmbunătățiri minore de infrastructură. 2. Numărul de școli reabilite în care sunt înscriși copii refugiați.	începând cu Ianuarie 2025	Costurile ar include reabilitarea, instalațiile sanitare etc. Sursa de finanțare : fondurile atrase de la donatori.	Pe baza noilor mecanisme de finanțare identificate și aprobate pentru școlile care înscriu copii refugiați, acestea vor putea primi sprijin financiar direct pentru a facilita înscrierea noilor copii refugiați.
7.2 Dotarea cu mobilierul și echipamentele necesare pentru a sprijini înscrierea unui număr mai mare de copii ucraineni.	1. Numărul de școli dotate cu mobilier și echipamente suplimentare.	începând cu Ianuarie 2025	Costurile ar include mobilierul, echipamentele TIC etc. Sursa de finanțare : fondurile atrase de la donatori.	Școlile vor putea primi sprijin financiar direct pentru a facilita înscrierea noilor copii refugiați.

8. Învățarea online în școli				
Activitatea	Indicator	Termen de realizare	Cost	Alte detalii
8.1 Continuarea sprijinului și monitorizării elevilor care accesează laboratoarele EduTech pentru învățarea online prin intermediul platformelor Ministerului Educației din Ucraina.	1. Numărul de cadre didactice/facilitatori desemnați pentru a supraveghea și gestiona laboratoarele. 2. Numărul de copii care utilizează laboratoarele EduTech pentru învățarea online.	ianuarie 2025 (după ce partenerii se retrag din spații)	Costurile ar acoperi sprijinul necesar pentru funcționarea laboratoarelor EduTech. Sursa de finanțare : fondurile atrase de la donatori.	Au fost înființate 98 de laboratoare EduTech în școlile din Moldova. Partenerii vor continua să sprijine școlile și MEC în gestionarea acestor spații, pentru a asigura accesul la învățare online pentru elevii ucraineni care doresc să se conecteze la platformele de învățare ucrainene, precum și pentru a participa la activitățile educaționale non-formale extrașcolare. Spațiile vor fi predate către MEC pentru a fi gestionate, după ce partenerii vor renunța treptat la administrarea acestora.
8.3 Sprijinirea elevilor ucraineni care studiază online pentru a susține examenele oficiale ale Ministerului Educației din Ucraina și pentru a obține note și certificate de absolvire, la distanță, a cursurilor online, după caz.	1. Numărul elevilor ucraineni de clasa a 12-a care susțin examenele oficiale ucrainene în Moldova.	iunie 2025	Calculul costurilor ar include pregătirea sălilor de examen, plata suplimentară a cadrelor didactice pentru monitorizarea examenelor etc Sursa de finanțare : fondurile atrase de la donatori.	În prezent, MEC colaborează cu MES din Ucraina pentru a sprijini elevii ucraineni care studiază online să își susțină examenele de clasa a 12-a tot online, cu supravegherea examenelor asigurată de Moldova.
8.4 În timp ce se lucrează la promovarea înscrierii complete, dezvoltarea în paralel a unui mecanism de monitorizare, în colaborare cu Ministerul Educației din Ucraina, pentru a asigura că copiii care nu sunt înscriși în școlile din Moldova	1. Mecanism de monitorizare dezvoltat 2. Statistici lunare partajate cu partenerii relevanți privind numărul de copii care studiază	ianuarie 2025 - decembrie 2025	Calculul costurilor ar include dezvoltarea unui mecanism, precum și costurile de personal pentru monitorizarea continuă.	Situația educațională a tuturor elevilor care locuiesc în Moldova trebuie cunoscută, atât pentru a le monitoriza accesul la educație, cât și pentru a direcționa intervențiile necesare

sunt implicați într-o altă formă de educație formală (cum ar fi studii online conform curriculumului ucrainean).	online după curriculumul ucrainean		Sursa de finanțare : fondurile atrase de la donatori.	pentru a sprijini înscrierea lor în școlile moldovenești.
9. Comunicare				
Activitatea	Indicator	Termen de realizare	Cost	Alte detalii
9.1 Continuarea schimbului de informații și comunicării între MEC și direcțiile de educație ale APL-urilor, precum și cu îngrijitorii și OSC-urile, în ceea ce privește instrucțiunile de înscriere pentru copiii ucraineni și alți refugiați.	1. Pagina web MEC este actualizată <i>lunar</i> cu toate informațiile și noutățile relevante referitoare la înscrierea și educația copiilor ucraineni în școlile și instituțiile preșcolare din Moldova. 2. Numărul de afișe, panouri publicitare, întâlniri comunitare, transmisiuni pe rețelele sociale etc. 3. Frecvența comunicării cu autoritățile locale privind copiii refugiați.	continuu	Costurile vor include timpul alocat de personal pentru a partaja actualizări, precum și dezvoltarea materialelor de comunicare Sursa de finanțare : fondurile atrase de la donatori.	Actualizări ale paginii web MEC pentru a include și linkuri către Greenline, Dopomoga, pagina de ajutor UNHCR etc.
9.2 Elaborarea unui ghid pentru școlile în care sunt înscriși copii ucraineni în clasele a 9-a și a 12-a, care trebuie să susțină examene.	1. Un ghid elaborat și distribuit tuturor Direcțiilor de educație, fiind ulterior transmis către toate școlile.	mai-ianuarie 2025	Sursa de finanțare : fondurile atrase de la donatori.	Ghidul ar trebui să ofere informații pentru școli cu privire la elevii ucraineni care susțin examenele de clasa a 9-a și a 12-a, inclusiv la limba română, și opțiuni pentru a-i sprijini fie să promoveze în clasa următoare (în cazul elevilor de clasa a 9-a), fie să obțină diploma de absolvire (pentru cei de clasa a 12-a).
9.3 Continuarea campaniei de Întoarcere la Școală/Întoarcere la Grădiniță pentru anul școlar 2024/2025 prin utilizarea canalelor de social media și a rețelelor școlare. Aceasta ar	1. Numărul de mesaje-cheie dezvoltate. 2. Numărul de persoane cărora li s-au adresat mesaje online.	iulie – octombrie 2024	În funcție de bugetul disponibil. Sursa de finanțare : fondurile atrase de la donatori.	UNICEF, alături de partenerii membri ai grupului de lucru pentru integrarea refugiaților, coordonează campania

trebui să ofere informații specifice pentru familiile de refugiați, inclusiv despre beneficiile educației cu prezență fizică. Implicarea părinților ucraineni ai căror copii sunt deja înscriși în școlile din Moldova pentru a sprijini campania. Adaptarea și personalizarea unei părți a campaniei pentru familiile de etnie romă.	3. Numărul de materiale/inițiative de campanie destinate familiilor de etnie romă.			de revenire la școală, beneficiind de sprijin tehnic din partea MEC.
9.4 Organizarea întâlnirilor cu autoritățile publice locale și îngrijitorii în localitățile unde există un număr mare de copii refugiați care nu sunt înscriși la școală pentru a discuta despre beneficiile educației cu prezență fizică și pentru a sprijini înscrierea copiilor în școlile din Moldova. Realizarea acțiunilor de informare și sprijin direcționate către familiile de etnie romă.	1. Numărul de sesiuni desfășurate de MEC în diferite locuri. 2. Numărul de îngrijitori care participă la sesiuni. 3. Numărul de sesiuni desfășurate pentru îngrijitorii de etnie romă. 4. Numărul suplimentar de copii refugiați înscriși în școlile din Moldova	începând cu iulie 2024	Calculul costurilor ar trebui să se bazeze pe numărul de vizite/sesiuni programate în lunile următoare. Sursa de finanțare : fondurile atrase de la donatori.	Datele privind Protecția temporară pot fi comparate cu datele oferite de MEC privind numărul copiilor înscriși în sistemul educațional pentru a identifica locurile care ar trebui vizate pentru această activitate.
9.5 Publicarea și distribuirea instrucțiunilor privind procedurile de înscriere pentru copiii refugiați și solicitanți de azil non-ucraineni.	1. Instrucțiune elaborată și aprobată de MEC. 2. Instrucțiunea a fost tradusă și publicată pe pagina web a MEC, fiind, de asemenea, distribuită tuturor direcțiilor de educație din toate raioanele. 3. Numărul de sesiuni de diseminare a informațiilor organizate cu îngrijitorii.	iulie - ianuarie 2025	Costuri de traducere Sursa de finanțare : fondurile atrase de la donatori.	Instrucțiunea ar trebui, de asemenea, să fie împărtășită cu IGM și cu alte instituții/agenții/organizații relevante care lucrează cu refugiați/solicitanți de azil non-ucraineni, precum și cu OSC-urile și îngrijitorii.
9.6 Îmbunătățirea schimbului de informații între Ministerul Educației și Științei din Ucraina și Ministerul Educației și Cercetării din Moldova privind opțiunile existente pentru cei care doresc să mențină legătura cu sistemul	1. Comunicare oficială realizată, incluzând fie: Comunicat de presă sau declarație oficială a MEC privind schimbul de informații între Ministerul Educației și Științei din	ianuarie 2025	Costuri de traducere Sursa de finanțare : fondurile atrase de la donatori.	Este necesară o comunicare clară, disponibilă public și accesibilă în limbile engleză, română, rusă și ucraineană.

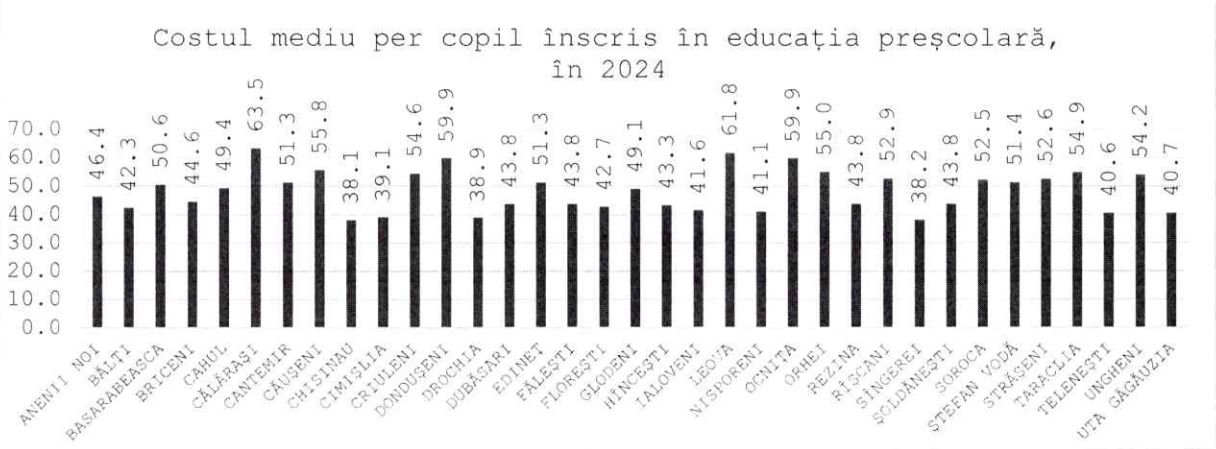
educațional ucrainean și alte subiecte relevante, și distribuirea informațiilor prin rețelele relevante.	Ucraina și Ministerul Educației și Cercetării din Moldova			
9.7 Continuarea diseminării informațiilor despre oportunitățile de învățământ superior pentru elevii refugiați, inclusiv despre procedurile de înscriere, costurile de școlarizare, oportunitățile de burse etc.	1. Informații publicate pe site-ul MEC în limbile relevante, precum și pe rețelele sociale și alte canale accesibile tinerilor. 2. Numărul de sesiuni de informare desfășurate în comunitate pentru a răspândi informații despre învățământul superior.	iunie-august 2024	Costuri de traducere; costuri pentru sesiuni de informare comunitară Sursa de finanțare : fondurile atrase de la donatori.	Informațiile despre oportunitățile de învățământ superior ar trebui să fie distribuite prin canale accesibile tinerilor și în limbi pe care le înțeleg elevii refugiați. Ar putea fi utilă dezvoltarea suplimentară a secțiunii de întrebări frecvente.

Anexă: Explicație detaliată a costurilor

1. Compensarea cheltuielilor directe suplimentare ale rețelei naționale de educație

A. Educația preșcolară

Costul estimat pentru înscrierea unui copil în educația preșcolară se bazează pe cheltuielile reale pentru un copil în instituțiile preșcolare din Moldova, conform datelor din 2024, prezentate mai jos pe regiuni. Totuși, deoarece înscrierea copiilor refugiați nu generează o creștere a costurilor fixe, s-a luat în considerare doar impactul asupra costurilor variabile ale instituțiilor preșcolare, care reprezintă 33% din costurile totale, conform unei analize efectuate într-un studiu comandat de UNICEF în 2024, atunci când s-a evaluat impactul. Prin urmare, costul mediu ponderat per copil pentru anul 2024 a fost estimat la 14,39 mii pe an.

Estimările pentru anii 2025 și 2026, în funcție de numărul țintă de copii, precum și pentru integrarea tuturor copiilor refugiați în instituțiile preșcolare, sunt prezentate mai jos:

Anul	Numărul țintă de copii	Creșterea costului unitar (inflație)	Cost per copil, exprimat în mii MDL	Cost total în MDL, exprimat în milioane MDL	Cost total în milioane EUR (curs valutar 1 EUR = 19,5 MDL)
2025 țintă: 25%	2375	5%	15,11	35,9	1,8
2026 țintă: 50%	4750	5%	15,87	75,4	3,9
țintă: 100%	9500		15,87	150,8	7,7

B. Educația școlară

Costul estimat pentru înscrierea unui copil în sistemul educațional școlar se bazează pe formula existentă de finanțare a școlilor, conform căreia am calculat suma mijloacelor bănești necesare în pachetul global pentru a menține aceeași alocare per copil în sistem.

Prin urmare, pentru fiecare dintre anii 2025 și 2026, în funcție de numărul de copii care se preconizează a fi înscriși în școlile din Moldova, precum și pentru un scenariu în care ar fi integrați toți copiii refugiați, am estimat costul total al compensațiilor:

Anul	Numărul țintă de copii	Numărul ponderat de copii conform coeficienților existenți	Costul per copil ponderat (cu o inflație de 5%), în mii MDL	Cost total în MDL, exprimat în milioane MDL	Cost total în milioane EUR (curs valutar 1 EUR = 19,5 MDL)
2025 țintă: 25%	3875	3573	19,97	71,3	3,7
2026 țintă: 50%	7750	7146	20,97	149,8	7,7
țintă: 100%	15500	14291	20,97	299,7	15,4

Suplimentar la impactul integrării copiilor refugiați în școli asupra formulei de finanțare a învățământului general, va exista și un impact adițional asupra costurilor pentru alimentarea copiilor. Acest impact este calculat în tabelul de mai jos:

Anul	Numărul țintă de copii estimat în clasele I-IX	Cost per copil, în mii lei	Cost total în MDL, exprimat în milioane MDL	Cost total, în milioane EUR (curs valutar 1 EUR = 19,5 MDL)
2025 țintă: 25%	3488	2,9	10,11	0,5
2026 țintă: 50%	6975	3,1	21,62	1,1
țintă: 100%	13950	3,1	43,25	2,2

Suma costurilor pentru cele trei compensarea cheltuielilor directe suplimentare ale rețelei naționale de educație este prezentată în tabelul de mai jos:

Anul	Educația preșcolară	Educația generală – formula de finanțare	Educația generală – alimentarea copiilor din clasele I-IX	Total
2025 țintă: 25%	35,9 mln MDL 1,8 mln EUR	71,3 mln MDL 3,7 mln EUR	10,1 mln MDL 0,5 mln EUR	117,4 mln MDL 6 mln EUR
2026 țintă: 50%	75,4 mln MDL 3,9 mln EUR	149,8 mln MDL 7,7 mln EUR	21,6 mln MDL 1,1 mln EUR	246,9 mln MDL 12,7 mln EUR
țintă: 100%	150,8 mln MDL 7,7 mln EUR	299,7 mln MDL 15,4 mln EUR	43,25 mln MDL 2,2 mln EUR	493,7 mln MDL 25,3 mln EUR

2. Implementarea unui supliment pentru finanțarea programelor de recuperare

Pentru a implementa programe de recuperare, este necesar să se mărească coeficientul echivalent per copil utilizat în alocațiile bugetare. Având în vedere orele suplimentare necesare, se estimează că este nevoie de o finanțare suplimentară de 0,25 echivalent copil pentru fiecare copil refugiat integrat în școli.

Costul măsurii reprezintă diferența dintre costul total suplimentar asociat cu prezența copiilor refugiați, calculat pe baza unui coeficient de echivalență pentru copii mărit, și costul suplimentar asociat cu prezența copiilor refugiați fără un coeficient de echivalență pentru copii mărit.

Anul	Numărul țintă de copii	Numărul ponderat de copii cu echivalentul copil crescut (+0,25)	Costul per copil ponderat (cu o inflație de 5%), în mii MDL	Cost suplimentar total, în milioane MDL	Cost suplimentar total în milioane EUR (curs valutar 1 EUR = 19,5 MDL)
2025 țintă: 25%	3875	4542	19,97	19,3	0,99
2026 țintă: 50%	7750	9083	20,97	40,6	2,08
țintă: 100%	15500	18166	20,97	81,3	4,17

3. Implementarea unui program de educație accelerată pentru copiii fără acces la educație, inclusiv copiii de etnie romă

Costurile pentru PEA au fost estimate să acopere dezvoltarea curriculumului, recrutarea și formarea cadrelor didactice, implementarea programului și costurile materialelor pe parcursul perioadei de lansare de doi ani, din 2025 (200 de copii) până în 2026 (500 de copii). De asemenea, a fost estimat un buget pentru atingerea unui număr de 1000 de copii, estimat ca fiind numărul maxim în cazul integrării tuturor copiilor refugiați în școlile din Republica Moldova.

Costurile detaliate sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Anul	Descrierea	MDL (mii)	EUR (mii)
2025	Dezvoltarea curriculumului și formarea cadrelor didactice	300	15
	Recrutarea cadrelor didactice (20 de cadre didactice cu 200.000 MDL fiecare)	1600	82
	Implementare și materiale	1500	77
	Total pentru 2025	3400	174
2026	Extinderea curriculumului și formarea cadrelor didactice	500	26
	Recrutarea cadrelor didactice (40 de cadre didactice cu 220.000 MDL fiecare)	4400	226
	Implementare și materiale	3000	154
	Total pentru 2026	7900	405
Țintă: 1000 de copii, în cazul integrării tuturor copiilor refugiați în școli	Extinderea curriculumului și formarea cadrelor didactice	750	38
	Recrutarea cadrelor didactice (40 de cadre didactice cu 220.000 MDL fiecare)	8800	451
	Implementare și materiale	3000	154
	Total pentru 2026	12550	644

Costul dezvoltării curriculumului acoperă angajarea unui consultant pentru a crea un curriculum dedicat programului PEA, asigurându-se că conținutul răspunde nevoilor copiilor refugiați de etnie romă care nu au avut acces anterior la educație. Această fază include crearea materialelor, testarea eficacității curriculumului și efectuarea ajustărilor inițiale pe baza feedbackului pilot.

Pentru a atinge raportul de 1 cadru didactic la 25 de elevi, ar fi necesare 8 unități de cadre didactice în anul 2025 și 20 de unități de cadre didactice în 2026, respectiv 40 de unități de cadre didactice pentru integrarea a 1000 de copii fără acces la educație, inclusiv copiii de etnie romă. Costurile de recrutare acoperă procesul de angajare, salariile și instruirea comprehensivă pentru implementarea curriculumului specializat. Salariul anual al fiecărui cadru didactic este estimat la 200,000 MDL în 2025 și la 220,000 MDL în 2026.

4. Sprijin pentru copiii cu cerințe educaționale speciale

Integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în rândul elevilor refugiați din școlile moldovenești necesită o abordare specifică pentru a le asigura acestora sprijinul educațional adecvat. Pe baza unei rate estimate de prevalență de 5% pentru CES în rândul populației de vârstă școlară, se preconizează că aproximativ 313 de copii vor avea nevoie de sprijin în 2025, urmând ca numărul acestor copii să crească până la 625 în 2026. Se estimează că numărul total de copii cu CES printre copiii refugiați de vârstă școlară ar fi de circa 1250.

Recrutarea cadrelor didactice specializate și a personalului de sprijin este un element esențial al sprijinului pentru CES. Pentru a menține un raport de 1:10 pentru copiii cu CES, se estimează că vor fi necesare 31 de unități angajate în 2025, numărul acestora crescând la 63 în 2026. Fiecare cadru didactic va costa 200 mii MDL pe an în 2025 și 220 mii MDL pe an în 2026, iar cheltuielile totale proiectate pentru personal sunt de 6,25 milioane MDL în 2025 și 13.75 milioane MDL în 2026.

În plus, este necesar un echipament esențial și tehnologii de asistare pentru a asigura accesul elevilor cu cerințe educaționale speciale la un mediu de învățare propice. Aceasta include mobilier adaptiv, dispozitive de comunicare și alte resurse necesare, la un cost estimativ de 1,5 mii MDL pentru fiecare copil cu CES. Se estimează că costurile echipamentelor vor fi de 469 mii MDL în 2025 și 938 mii MDL în 2026. Acestea ar crește până la 1,9 milioane MDL pentru integrarea tuturor copiilor refugiați în școli.

Centrele de resurse din cadrul școlilor vor sprijini și mai mult elevii cu CES prin oferirea unor spații dedicate, dotate cu instrumente specializate. Infrastructura inițială și întreținerea acestor centre vor necesita 1,5 milioane MDL (77 mii EUR) în 2025. Pe măsură ce programul se extinde, în anul 2026 vor fi alocate fonduri suplimentare de 2 milioane MDL (echivalentul a 103 mii EUR) pentru a dezvolta și susține aceste centre, astfel încât să poată acomoda numărul tot mai mare de copii cu CES.

Tabelul de mai jos rezumă costurile estimate pentru implementarea sprijinului pentru CES pentru copiii refugiați în școlile din Moldova, pe o perioadă de doi ani, precum și pentru un scenariu de integrare a tuturor copiilor refugiați:

Anul	Descrierea	MDL (mii)	EUR (mii)
2025 (313 copii CES)	Cadre didactice și personal de sprijin specializat	6250	320,5
	Echipamente și tehnologii de asistare	469	24,0
	Crearea și întreținerea centrelor de resurse	1500	76,9
	Total pentru 2025	8219	421
2026 (625 copii CES)	Cadre didactice și personal de sprijin specializat	13750	705,1
	Echipamente și tehnologii de asistare	938	48,1
	Extinderea și întreținerea centrelor de resurse	2000	102,6
	Total pentru 2026	16688	856
Țintă: integrarea tututor copiilor refugiați în școli (1250 copii CES)	Cadre didactice și personal de sprijin specializat	27500	1410,3
	Echipamente și tehnologii de asistare	1875	96,2
	Extinderea și întreținerea centrelor de resurse	2000	102,6
	Total	31375	1609

5. Programul de integrare educațională în școlile cu predare în limba română

Mecanismul de finanțare propus rezultă din faptul că numărul de elevi refugiați care vor fi înscriși în aceste clase este dificil de estimat. În aceste condiții, este necesară finanțarea integrală a claselor create în cadrul programului de integrare educațională în școlile cu predare în limba română.

Astfel, finanțarea va trebui efectuată per clasă de integrare educațională, reieșind din standardul de 15 copii per clasă și un cost mediu echivalent cu 75% din costul standard per copil. Acest cost a fost estimat pornind de la programul propus de 20 de ore pe săptămână, care reprezintă aproximativ 75% din planul cadru de învățământ pentru clasele 3-9.

Reieșind din aceste considerente, costul estimat al programului este prezentat în tabelul de mai jos:

	Descrierea	Cost standard elev, MDL	Cost total / școală, MDL (mii)	Cost total program MDL (mii)	Cost total program EUR (mii)
2025	38 de clase în 19 școli (15 raioane, 1 Bălți, 3 Chișinău)	19.97	449	8537	438
2026	50 de clase în 25 școli (20 raioane, 1 Bălți, 4 Chișinău)	20.97	479	11796	605

Notă: copiii încadrați în aceste clase nu vor fi luați în calcul în formula generală de finanțare a școlilor.

6. Educație non-formală și activități extracurriculare

Abordarea în faze a acestei inițiative va începe în 2025, vizând 46 de școli care au integrat cel puțin 10 copii refugiați până în iulie 2024. Această concentrare inițială permite alocarea resurselor către școlile cu cele mai mari populații de refugiați, răspunzând astfel nevoilor imediate de sprijin pentru incluziune. În 2026, programul s-ar putea extinde la 73 de școli (care au integrat cel puțin 5 copii refugiați în 2024).

Bugetul de 250.000 MDL per școală este orientativ și a fost stabilit prin evaluarea costurilor necesare pentru implementarea activităților educaționale non-formale, care sprijină interacțiunea socială, dezvoltă abilitățile de limbaj și implică elevii în diverse programe extrașcolare:

Categoria	Utilizare specifică	Alocare (mii MDL)
Activități non-formale și extrașcolare	Facilitatori și antrenori	80
	Excursii și evenimente extrașcolare	25
	Total	105
Evenimente de coeziune socială și zile culturale	Consumabile pentru evenimente (decorațiuni, alimente)	40
	Ateliere și activități culturale	20
	Invitați speciali și interpreți	20
	Total	80

Resurse pentru sală de clasă și asistență lingvistică	Materiale de învățare bilingve și vizuale	40
	Consumabile care promovează incluziunea culturală în clasă	15
	Aplicații și programe educaționale	10
	Total	65
Total per școală		250

Finanțarea totală necesară pentru această inițiativă este prezentată în tabelul de mai jos:

Anul	Numărul de școli	Buget per școală (mii MDL)	Buget total în mii MDL	Buget total în mii EUR
2025	46	250	11.500	590
2026	73	250	18.250	936

7. Infrastructura școlară

Pentru a răspunde nevoilor de infrastructură ale școlilor din Moldova care găzduiesc elevi refugiați, am estimat finanțarea necesară pentru lucrări minore de reabilitare, achiziționarea de mobilier și modernizarea echipamentelor. Pe baza distribuției elevilor refugiați, estimăm că 73 de școli ar beneficia de sprijin dedicat (școli cu cel puțin 5 copii refugiați înscriși până în iulie 2024) în următorii 2 ani.

În scopul stabilirii costurilor, a fost aplicată o abordare în faze:

- Faza 1 (2025): Sprijin este oferit pentru 37 de școli, reprezentând jumătate din totalul celor identificate. Această fază inițială se concentrează pe școlile cu cele mai mari nevoi de infrastructură și pe cele care integrează cel mai mare număr de elevi refugiați.
- Faza 2 (2026): Celelalte 36 de școli primesc finanțare, permițând implementarea sistematică a îmbunătățirilor infrastructurale în cadrul inițiativei extinse de incluziune.

În urma unei evaluări a necesităților, s-a stabilit un buget orientativ de 500 mii MDL pentru fiecare școală. Această alocare se bazează pe nevoile specifice identificate în trei domenii principale: reabilitări minore, mobilier pentru sălile de clasă și echipamente esențiale pentru acestea. Explicația de mai jos detaliază modul în care a fost calculat acest buget și cum poate fi cheltuit pentru a maximiza impactul asupra infrastructurii școlare.

Categoria	Utilizare specifică	Finanțare din surse extrabugetare (mii MDL)
Reabilitare minoră	Reparații esențiale (vopsire, reparații acoperiș, repararea ferestrelor/ușilor)	250
	Îmbunătățiri în domeniul sanitației (băi, chiuvete, instalații sanitare)	50
	Total parțial	300

Mobilier pentru sălile de clasă	Bănci și scaune pentru săli de clasă	100
	Unități suplimentare de depozitare (dulapuri, rafturi)	50
	Total parțial	150
Echipament de bază pentru clase	Table albe, proiectoare și alte mijloace didactice	50
Total per școală		500

Cu fiecare școală primind în medie 500 mii MDL, bugetul total pentru fiecare etapă a inițiativei este după cum urmează:

Anul	Numărul de școli	Buget per școală (mii MDL)	Bugetul total (mii MDL)	Bugetul total (mii EUR)
2025	37	500	18.500	949
2026	36	500	18.000	923

8. Învățarea online în școli

Cu peste 98 de laboratoare EduTech deja înființate în Moldova pentru a sprijini elevii refugiați ucraineni, această inițiativă propune menținerea finanțării pentru gestionarea, coordonare și întreținere în anii următori. Cu toate acestea, deși au fost înființate peste 98 de laboratoare în parteneriat cu diverse organizații, numărul laboratoarelor complet funcționale este în prezent de aproximativ 70.

Costul de mentenanță pentru toate laboratoarele existente este estimat la 152 mii MDL per laborator per an, conform datelor UNICEF. Acest buget de mentenanță acoperă costurile pentru personal, reparații esențiale, actualizări de software și suportul tehnic, asigurând astfel funcționalitatea fiecărui laborator și dotarea necesară pentru a răspunde nevoilor elevilor.

În 2025, UNICEF va continua să acopere costurile pentru aproximativ 20 de laboratoare. Prin urmare, necesarul estimat de finanțare pentru 2025, bazat pe întreținerea a 50 de laboratoare, este:
 $50 \text{ laboratoare} \times 152 \text{ mii MDL} = 7,6 \text{ milioane MDL (390 mii EUR)}$.

Până în 2026, toate cele 70 de laboratoare vor trebui finanțate integral de către școli. Costurile de întreținere estimate pentru acel an sunt:

$70 \text{ laboratoare} \times 152 \text{ mii MDL} = 10,6 \text{ milioane MDL (543 mii EUR)}$.

9. Comunicare

Se estimează că sunt necesari aproximativ 3,2 milioane MDL (165 mii EUR) anual pentru a îmbunătăți comunicarea și a oferi informații specifice familiilor ucrainene despre înscrierea la școală în Moldova.

Prima acțiune-cheie este coordonarea schimbului de informații între Ministerul Educației și Cercetării, autoritățile locale și organizațiile comunitare, cu un cost estimat la 600 mii MDL pe an. Aceasta presupune elaborarea și distribuirea materialelor informative, organizarea de întâlniri de coordonare.

De asemenea, este necesară o campanie de întoarcere la școală și eforturi de informare și sprijin țintite, axate pe familiile ucrainene și de etnie romă, bugetate la 1,2 milioane MDL pe an (62 mii EUR). Aceasta va include campanii pe rețelele sociale, materiale tipărite și evenimente de informare comunitară, toate având scopul de a încuraja înscrierea cu prezență fizică și de a sublinia beneficiile educației formale.

Pentru a încuraja frecventarea școlii și a aborda aspectele culturale, se vor organiza întâlniri cu autoritățile publice locale și îngrijitorii din comunitățile, în special din zonele cu nevoi ridicate, cu un cost estimat de 500 mii MDL per an. Suplimentar, va fi oferită asistență tehnică pentru comunicare Ministerului Educației și Cercetării, în valoare de 470 mii MDL pe an.

Costurile anuale ale diferitelor puncte de acțiune sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Acțiune	MDL (mii)	EUR (mii)
Partajare coordonată a informațiilor	600	31
Campanie și activități de informare și sprijin pentru întoarcerea la școală	1.200	62
Întâlniri de implicare a comunității	500	26
Asistență tehnică pentru Ministerul Educației și Cercetării	470	24
Cost total estimat	2.770	143